

Ustanovitelji: občinske konference
SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica,
Škofja Loka in Trzin. — Izdaja časopisno podjetje Gorenjski tisk Kranj.
Za redakcijo odgovoren Albin Učakar

GLAS

Cena 40 par ali 40 starih dinarjev
List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob sredo in soboto

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Pomagati tistim, ki so pomoči najbolj potrebni

Rdeči križ na belem polju je simbol organizacije, ki jo pozna ves svet; simbol Rdečega križa, mednarodne humane organizacije za nudenje pomoči v vojni in miru. V vojni pomaga in ščiti ranjene in bolne vojake, vojne ujetnike in civilno prebivalstvo, posebno sirote in vdove, v miru pa skrbi za narodno higieno, pomaga žrtvam elementarnih nesreč, izseljencem in socialno ogroženim, posebno skrb pa posveča otrokom.

8. maj je mednarodni dan Rdečega križa. To je obenem rojstni dan ustanovitelja te človekoljubne organizacije Henrija Dunanta (1828—1910), ki se je ob strahotah v bitki pri Solferinu leta 1859 odločil, da je treba ustanoviti društvo za pomoč ponesrečenim v vojni. Rojstno leto Rdečega križa je 1863, rojstno mesto pa Zeneva.

Je v današnjem razklanem in ravnodušnem svetu, polnem protislovij, še smiseln humanitarni ideal s simbolom rdečega križa na belem polju? Odveč so taka vprašanja, zakaj zdi se nerazumljivo, da bi bili ljudje že povsem gluhi za pomoč sočloveku, ki je pomoči najbolj potreben, za poziv, namenjen vsemu najboljšemu kar utegne biti v človeku. Danes so potrebni pomoči ponesrečeni Skopljanji ob ruševinah potresa, jutri prestradani vietnamski otroci in matere z ranami od napalma, pojutrišnjem ameriški mladeniči, ki ne vejo, zakaj krvavijo v džunglah daleč od domovine. Danes ti pomagam, jutri bom morda že sam krvavo potreboval tvojo pomoč. Je lahko kaj lepšega kot pomagati — človeku vsem ljudem in s tem tudi sebi?

Ne vemo — res, v današnjem svetu manj kot kdajkoli prej — kaj bo jutri. Bomo potrebovali pomoč? Ne bi je bili vredni, če sami danes, zdaj, ko imamo vsega dovolj, ko živimo, kot se zagre za ljudi, ne bi bili pripravljene pomagati. Pomagati komurkoli, ne le tistemu, ki ga poznamo in ga imamo radi; to je sebično. Pomagati človeku, čeprav je daleč od nas, čeprav ima drugačno barvo kože, čeprav ga nismo nikoli poznali, čeprav veruje v drugačnega boga, čeprav ima drugačno kulturo. Premalo, mnogo premalo bi bilo v nas zavesti, da smo ljudje, če ne bi bilo tako.

Pa tudi doma, bližje našemu srečnemu, ozkemu družinskemu ognjišču se lahko zgodi marsikaj. In ljudje bodo brez hrane, brez strehe nad glavo, brez obleke, brez zdravil... Na take hude trenutke moramo biti pripravljene. Geslo letošnjega mednarodnega dneva Rdečega križa je: »Rdeči križ je naša skupna skrb!« V Sloveniji pa smo se letos odločili za široko, množično akcijo zbiranja obleke, odev in obutve — vsega tistega, kar ljudje ne potrebujejo več, kar jim je samo v napoto doma, kar pa bi prišlo še kako prav ob morebitnem hudem trenutku. Akcija bo v maju, v njej pa bodo sodelovali številni aktivisti RK.

To bo preizkušnja naše solidarnosti z vsemi ljudmi na svetu, ki trpijo, ki potrebujejo pomoč. Bomo opravili izpit, Rdeči križ Slovenije si obeta velik odziv in sodelovanje. Bomo dokazali da smo toliko zreli, da se zavedamo pomembnosti akcije? In da bi že jutri lahko bili mi tisti, ki bi prosili za pomoč? (— at)

Občinska konferenca SZDL Kranj je večer pripravila posvetovanje o zdravstvu. Foto Perdar

S posvetovanja v Kranju Sedanji sistem zdravstvenega zavarovanja naj bi le izpopolnili

Torek, 7. maja. Danes dopoldne je bilo v Kranju širše posvetovanje o predlogu sistema za zagotovitev osnovnega zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja prebivalstva. Posvetovanje je pripravila občinska konferenca SZDL Kranj, udeležili pa so se ga predstavniki zdravstvene službe, socialnega zavarovanja in družbenopolitičnih organizacij vseh gorenjskih občin.

Uvodne misli na posvetovanju je podal tov. Edgar Vončina, poslanec socialno-zdravstvenega zbora zvezne skupščine. Udeleženci so se v daljši razpravi zavzeli za to, naj bi ne odpravljali sedanjega sistema zdravstvenega zavarovanja, ampak naj bi ga le izpopolnili. Sprejeli so tudi nekaj osnovnih stališč, ki bodo služila pri nadaljnji javni razpravi, ki bo trajala vse do konca junija. Tako so med drugim menili, naj ostane osnovno zdravstveno varstvo tudi vnaprej v sistemu zdravstvenega zavarovanja, ki naj bi ga še naprej izpopolnjevali in razvijali, tako da bi sčasoma prerasel v enotno zavarovanje vsega

prebivalstva. Znotraj tega enotnega sistema so dane vse možnosti za ločeno obravnavanje posameznih kategorij zdravstvenega varstva. Ohranili naj bi teritorialni princip organizacije zdravstvenega zavarovanja zato, ker zagotavlja občanom popolnejše in cenejše zdravstveno varstvo.

Za izpopolnjevanje tega sistema je nujno, da se izpopolnjuje tudi samouprava zavarovancev in krepi vloga družbenopolitičnih skupnosti. Udeleženci posvetovanja so menili, naj bi federacija sprejela samo splošni zakon o tem sistemu, s katerim bi uredila sistem zdravstvenega zavarovanja tako, da bi do-

ločila le oblike zdravstvenega varstva, ki jih to zavarovanje mora vsebovati, ne pa tudi njihovega obsega. Prav tako naj bi imele republike možnost, da se same odločijo o tem, ali bodo oblike zdravstvenega varstva izpeljane v sistemu zdravstvenega zavarovanja ali s posebno organizacijo. S splošnim zakonom naj bi tudi ne posegali niti v organizacijo zdravstvenega zavarovanja niti v organizacijo zdravstvene službe.

Več o nekaterih izhodiščih za zagotovitev osnovnega zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja prebivalstva bomo v našem časniku objavili v treh nadaljevanjih na 4. strani. S. Z.

Razstavljamo
in
prodajamo

TURISTIČNA RAZSTAVA POHIŠTVA

DNEVNE SOBE ● SPALNICE ● KUHINJSKO POHIŠTVO ● SEDEŽNE GARNITURE ● OBLOGE
ZA POD ● ZAVESE, PREPROGE ● HLADILNIKE VSEH VRST ● PRALNE STROJE GORENJE

BOHINJ HOTEL JEZERO

od 24. V. do 3. VI. 1968.

murha
LESCE

NAROČNIKI ŽREBAJO NAROČNIKE! Danes spet 5 izžrebancev - str. 13

V Kranju bo v petek in soboto šesti kongres gasilske zveze Slovenije

Gorenjska metropola — Kranj — bo v petek in soboto sprejela okoli 250 delegatov šestega kongresa gasilske zveze Slovenije. Poleg delegacij vseh slovenskih gasilskih društev in gasilcev iz drugih republik, se bodo kongresa udeležili tudi predstavniki gasilskih organizacij iz zamejstva — Celovca, Gradca, Trsta, Gorice, udeležili pa se ga bodo tudi madžarski gasilci.

Kongres gasilske zveze Slovenije bo začel zasedanje v petek dopoldne ob desetih, ko bodo po izvolitvi organov kongresa in sprejetju poslovnika prebrali poročilo o delu gasilske zveze med petim in šestim kongresom, nato pa bo predsednik slovenske gasilske zveze Metod Rotar prebral referat o nadaljnjem razvoju gasilske službe. Po referatu pa bodo o položaju te organizacije spregovorili še posamezni udeleženci kongresa. Popoldne bosta zaseda. Li dve kongresni komisiji, in sicer organizacijsko propagandna in strokovno tehnična. Naslednji dan — v soboto, 11. maja — bodo udeleženci kongresa poslušali poročila o delu komisij, po razpravi pa bodo sklepali in sprejeli kongresne dokumente in na koncu sprejeli sklepne ugotovitve VI. kongresa gasilske zveze Slovenije.

V Kranju se na to pomembno manifestacijo slovenskega gasilstva vestno pripravljajo, saj so same priprave za tehnično izvedbo kongresa v končni fazi, pripravljen pa je že tudi program prireditev, ki bodo v Kranju v počastitev kongresa. Tako bo že v četrtek zvečer pred kranjsko občinsko skupščino koncert kranjskega pihalnega orkestra, medtem ko bo v petek zvečer koncert v dvorani kina Center. V soboto, 11. maja bo ob osmih zjutraj na stadionu Triglava v Kranju republiško tekmovanje moških in ženskih gasilskih enot, ob 15. uri pa bodo tekmovanje slovesno končali in podelili priznanja in diplome za dosežene uspehe. V soboto ob 17. uri pa se bodo v nogometu pomerile tudi gasilske reprezentance, medtem ko bo zvečer na Šmarjetni gori tovariško srečanje udeležencev kongresa.

Med glavnimi temami VI. kongresa gasilske zveze Slovenije v Kranju bo prav gotovo vprašanje financiranja te množične organizacije, saj je znano, da imamo danes v naši republici okoli 100.000 organiziranih gasilcev v gasilskih društvih po naseljih, mestih in delovnih organizacijah. Drugo važno področje kongresne razprave bo tudi vprašanje, ali se naše gasilstvo razvija vzporedno z gospodarskim in družbenim razvojem ali ne. Delegati bodo spregovorili tudi o tehnični opremljenosti gasilskih enot, o strokovnem izobraževanju.

Na kongresu bodo sprejeli tudi zanimivi pobudi, in sicer naj bi bili gasilci od sedaj pobudniki organiziranih krvodajalskih akcij, medtem ko bi člani gasilskih društev prevzeli tudi nalogo širjenja knjig Prešernove družbe in s tem knjige približali širšemu krogu slovenskih bralcev.

V. Guček

V skladih za tretjino manj denarja

Zdaj, ko so zaključni računi gospodarskih organizacij v škofjeloški občini narejeni in podatki za celotno gospodarstvo in po posameznih skupinah zbrani, lahko žal napišemo le to, da je podjetjem ostalo na voljo precej manj denarja kot v letu 1966. Toda zakaj? Obseg proizvodnje je bil lani skoraj povsod večji kot leto prej. Prav tako se je za 4% povečal izvoz, fakturirana realizacija je bila večja za 12%, plačana realizacija za 6%. To so torej ugodni podatki in vendarle imajo gospodarske organizacije v skladih za tretjino manj denarja?

Nujno je torej, da so se povečali stroški proizvodnje pa tudi dajatve družbi. Materialni stroški so narasli zaradi povišanih cen reprodukcijskega materiala in dražjih uslug. Čeprav so se obrestni na osnovna sredstva zmanjšale, so zaradi njihove revalorizacije gospodarske organizacije škofjeloške občine lani plačale za 26% več obresti kot leta 1966. Osebnih dohodki, ki so se povečali za 10% so tudi po svoje prispevali k manjšim skladom.

Zaradi povečanih poslovnih stroškov je seveda padla tudi produktivnost, izražena s finančnimi kazalci in to za 3% v primerjavi z letom 1966, s tem pa tudi ekonomičnost poslovanja. Podjetja so sicer uspela znižati zaloge za 3%, to pa ni bistveno vplivalo na likvidnost, saj so se hkrati terjatve povečale za 32%. Precejšen problem je torej medsebojno zadolževanje, ki spričo pomanjkanja razpoložljivih sredstev vodi podjetja v nelikvidnost.

Škofjeloški gospodarstveniki menijo, da kliring lahko izboljša likvidnost gospodarstva, vendar bi se morala razlika med terjatvami in obveznostmi gospodarstva hitreje povrniti kot to predvidevajo predpisi.

S. Z.

V Sloveniji 700 miličnikov premalo

Vsak dan so na naših cestah prisotni miličniki, pa naj gre za prometne miličnike z belimi narokavniki in belimi kapami ali pa za »standardno« modro uniformo. Kakšne so pravzaprav naloge naše milice? V prvi vrsti je naloga naših miličnikov, da varujejo življenja in varnost ljudi, preprečujejo in odkrivajo kazniva dejanja, vzdržujejo javni red in mir, skrbijo za prometno varnost na naših cestah in da pomagajo v nujnih primerih kot so razne elementarne nesreče in epidemije. Skratka, naši miličniki opravljajo tiste naloge, ki naj zaščitijo občana pred nasiljem in mu omogočijo mirno in varno uživanje dobrin. Lahko rečemo, da je to pomembna dejavnost, saj omogoča nekatere pogoje družbenega sožitja, brez katerega si ni mogoče predstavljati nadaljnega naprednega razvoja države.

Da pa bi bili miličniki kos vsem nalogam, pred katere jih postavlja naša družba in njen vsakodnevni razvoj, pa je potrebno hitreje dopolnjevati nezasedena delovna mesta miličnikov, hkrati pa je potrebno izpopolnjevati njihovo splošno in strokovno usposobljenost. Seveda pa je učinkovitost dela milice odvisna tudi od drugih elementov kot so organizacija dela, tehnična opremljenost in podobno.

V naši republici že nekaj let ugotavljamo, da nam primanjkuje miličnikov, kajti zelo redke so postaje milice, ki bi imele zasedena vsa delovna mesta. Na več postajah in oddelkih milice manjka četrtnina miličnikov, nekeje celo polovica. V zadnjih šestih letih se je število miličnikov zaradi večjega števila odhodov kot prihodov zmanjšalo za 474 ali povprečno 80 letno. Skupno pa manjka sedaj v naši republici 690 miličnikov. Če bi hoteli imeti v petih letih zasedena vsa miličniška delovna mesta, potem bi moralo vsako leto obleči modro uniformo 140 moških, poleg tega pa bi morali zagotoviti še toliko novih miličnikov, kolikor jih vsako leto odide iz milice.

Lani so v Ljubljani pri strokovni šoli za notranje zadeve ustanovili tudi oddelek miličnikov-kadetov — ki vsako leto sprejme 150 učencev. Poleg tega, novega načina izobraževanja miličnikov, pa je v teku še dosedanji sistem izobraževanja, v katerega sprejemajo moške do 25 let starosti. Ta način izobraževanja miličnikov traja dve leti, medtem ko se kadeti izobražujejo tri leta. Po končanem šolanju pa morajo miličniki še na obvezno prakso na postajo milice. Vendar zaradi hitrega družbenega razvoja miličnikom ne zadostuje le znanje, ki so si ga pridobili z rednim ali izrednim študijem, temveč morajo izpopolnjevati svoje znanje tudi na delovnem mestu po posebnem učnem programu.

Katero so glavne karakteristike miličnika? Na prvem mestu je seveda duševna in telesna razvitost, nadalje moralno-politična neoporečnost, med osebnimi lastnostmi pa sta na prvem mestu poštenost in resnicoljubnost. Seveda mora imeti miličnik poleg osnovnih človeških vrlin še vrsto drugih pozitivnih lastnosti kot so iznajdljivost, sposobnost opazovanja, moč logičnega sklepanja, miličnik pa mora biti hladnokrven in se mora znati obvladati v psihično napetih trenutkih. K temu lastnostim pa moramo prišteti tudi zanimanje miličnika za ugotavljanje resnice in veselje do dela.

Kaj še vpliva na znanje in sposobnosti miličnika. Prav gotovo najprej splošna izobrazba, poleg nje pa tudi obvladavanje vsaj enega tujega jezika. K učinkovitim sposobnostim nedvomno pripomore poznavanje predpisov, po katerih delajo organi za notranje zadeve. Miličniki morajo biti vozniki motornih vozil, smučarji, dobri strelici, obvladati morajo judo, poznati delovanje radijskih oddajnikov in sprejemnikov in še bi lahko naštevali.

Za učinkovito delo milice pa so zelo važni tudi odnosi med miličniki in občani. Milica je ena izmed institucij v strukturi državnega aparata, ki poleg preventivnih uporablja tudi represivne ukrepe, vendar le proti tistim ljudem, ki s svojim ravnanjem kršijo ustavo in z zakoni predpisane pravice in svoboščine občanov. Skratka, pri ukrepanju se morajo miličniki držati pravila, da uporabijo najmilejši ukrep, s katerim se lahko zagotove izvršitev svoje službene dolžnosti.

Ob vsem tem lahko zapišemo, da je treba pri vseh oblikah vzgoje in izobraževanja ter sprejemanja miličnikov upoštevati zahtevo časa — in ta je v tem, da se miličnik obnaša in deluje kot nerazdvojni del družbene sredine, v kateri deluje z zakonito predpisanimi nalogami.

V. G.

Na Jesenicah Dva sodnika za prekrške

Pri sodniku za prekrške jeseniške občine je ostalo od lani še vedno 400 nerešenih zadev. Poleg tega lahko pričakujemo, da bo letos najmanj 2300 novih zadev, ki jih bo moral obravnavati sodnik za prekrške. Razumljivo je, da tako obsežnega dela ne more opraviti samo en sodnik, zato so na zadnji seji občinske skupščine odborniki sklenili, da se na službo okrepri s še enim sodnikom. Po tem odloku so v občini sistematizirana naslednja delovna mesta: sodnik za prekrške — predstojnik organa, sodnik za prekrške, vodja pisarne sodnika za prekrške in strojepiska. Torej odslej bosta na Jesenicah delovala dva sodnika za prekrške.

Očiščene
in zmrznjene
morske ribe
v prodajalnah

Žvita

Kranj

Občinski odbor RK je v ponedeljek priredil sprejem v počastitev mednarodnega dneva rdečega križa. — Foto F. Perdan

Iz radovljiske občine

Industrijska proizvodnja v prvem trimesečju

Podatki o industrijski proizvodnji v letošnjem prvem četrtletju v radovljiski občini kažejo, da je bila vrednost proizvodnje sicer za 4% večja kot v lanskih prvih treh mesecih, da pa kljub temu za 5% zaostaja za planom. Plan letošnje tromesečne proizvodnje so pressegli v Verigi Lesce za 18%, v Iskri Otoče za 2%, v LIP Bled za 29%, v Suknu Zapuže za 55% in v Zezeninah Bled za 4%. Vrednost proizvodnje je bila v LIP Bled letos 3.500.000 Ndin večja kot lani v prvih treh mesecih, v Suknu Zapuže za 2 milijona Ndin večja in v Verigi za 1.300.000 Ndin večja, manjša pa v Plamenu Kropa za 2.700.000 Ndin, v Almiri Radovljica za 800.000 Ndin ter v Elanu v Begunjah za milijon Ndin.

Poglejmo na kratko še, kaj nam kažejo primerjave za prvo lansko in letošnje trimesečje glede količinske proizvodnje. Od pomembnejših skupin izdelkov so letos naredili več kot lani: kovanih in varjenih verig pri Verigi, zakovic pri Verigi (kar za 153%), zakovic pri Plamenu (za 251%), finomehanskih izdelkov pri TIO Lesce (za 173%), laboratorijskih kemikalij v Kemični tovarni Podnart, zaganega lesa iglavcev, gradbenih plošč, industrijskih vrat in ladijskega poda pri LIP Bled, česanih volnenih tkanin v Suknu Zapuže (za 206%), ostalih finalnih izdelkov (razen športnih rekvizitov) v Elanu in kakaovih izdelkov v Sumi Gorenjka v Lescah. Manj kot lani v prvem trimesečju pa so naredili: vijakov v Verigi in Pla-

menu, volnenih mikanih tkanin v Suknu Zapuže, vrhnjih volnenih pletenih in sintetičnih tkanin v Almiri, čipk in vezenin v tovarni Zezenine Bled ter — kot že rečeno — športnih rekvizitov v Elanu.

Po poročilih iz posameznih industrijskih podjetij je preskrba z domačim reprodukcijskim materialom v vseh podjetjih dobra, prav tako je v glavnem dobra tudi preskrba z uvoženim materialom, razen pri Plamenu, Iskri Otoče, LIP Bled in tovarni čokolade Sumi — Gorenjka, kjer je slaba. Naročila za izvoz so ugodna v Verigi, Almiri, Zezeninah in Elanu, slaba pa pri Plamenu, Iskri Otoče in LIP Bled. Vrednost izvoza v prvih treh mesecih letos je bila 337.700 dolarjev, kar je za 27% manj kot lani v prvem trimesečju. Več kot lani v prvih treh mesecih sta izvozili samo dve podjetji, in sicer Elan za 9% in Almira za 185% (pri nizki lanski osnovi). Lani so v prvem trimesečju izvozili 15% celotne industrijske proizvodnje, letos pa le 9%, vendar pričakujejo, da se bo to stanje v prihodnjih mesecih izboljšalo zaradi iskanja novih tržišč in sklepanja pogodb.

Tudi plačana realizacija je v letošnjih prvih treh mesecih za 10% manjša kot lani. To velja za celotno gospodarstvo občine, medtem ko je samo industrija kar za 21% pod lanskim nivojem. Kmetijstvo, GG Bled in obrt pa imajo letos boljše realizacije kot lani, medtem ko pa so tudi trgovina, gostinstvo in komunala pod lansko ravni. V glavnem vsa pod-

jetja — razen tovarne čokolade Sumi — Gorenjka — javljajo slabo plačevanje računov. In še en podatek: letošnja tromesečna plačana realizacija je v vsem gospodarstvu radovljiske občine za 29% nižja od lanskoletnega poprečja treh mesecev, v industriji pa za 28% nižja. V Radovljici menijo, da je nedoseganje v industriji le problematično, posebno še, če vemo, da je večina industrijskih podjetij (razen Plamena, Iskre Otoče, LIP Bled in tovarne Sumi — Gorenjka) javila ob koncu marca občinskim upravnim organom ugodno prodajno situacijo. (—a)

V Kroju že sedaj mislijo na jesen

Kupci bodo lahko izbirali med 150 različnimi modeli jesenskih in zimskih plaščev

Podjetje Kroj v Skofji Loki si že dolga leta utira pot med mnogimi tovrstnimi podjetji v državi s kvalitetnim delom kot tudi z modnimi modeli. Z vztrajnim delom jim je uspelo, da so v proizvodnji moških in ženskih plaščev dosegli vrh jugoslovanske kvalitete.

Tudi letošnja spomladanska kolekcija je prinesla velik poslovni uspeh, saj so prodali 14.000 spomladinskih plaščev. K temu je deloma pripomogla dovolj velika izbira modelov in barv, ver-

jetno pa največ to, da je podjetje pričelo dobavljati spomladanske plašče že v januarju. Tako so potrošniki le-te lahko kupili že na začetku sezone, kar ni običajno za našo trgovino. To je novost na našem tržišču, ki pa zahteva seveda dobro sodelovanje med proizvajalcem in trgovci. Prav temu pa v Kroju že nekaj let nazaj dajejo velik pomen, zato tudi uspeh ni izostal.

Spomladanski uspeh jih je prepričal, da morajo tudi jesenske modele ponuditi potrošniku dovolj zgodaj. Zato že od aprila delajo s polno zmogljivostjo. Za to sezono pripravljajo še večji izbor; kar 150 modelov, iz raznovrstnih domačih in uvoženih materialov ter v modnih barvah. Namesto klasičnih tkanin moherjev in cibelinov bodo letos jesenski in zimski plašči izdelani predvsem iz mešanice česanih in mikanih prej. Kupci bodo lah-

ko izbirali med ceneniimi, toda še vedno kvalitetnimi modnimi plašči in ekskluzivnimi modeli, ki bodo izdelani iz najkvalitetnejših uvoženih tkanin — 100-odstotne kašmira in podobno. Večina modelov ima okrasne šive, ki so sedaj tako priljubljeni in v modi. V podjetju so za izdelavo teh nabavili posebne šivalne stroje, ki omogočajo različno dolžino in debelino šivov.

V Kroju pa niso uspeli samo s prodajo izdelkov, temveč so tudi dobro gospodarili saj so lani dosegli za 42% večje sklade kot v letu 1966. Tudi poprečni osebni dohodek je večji kot v drugih škofjeloških podjetjih, saj je lani dosegel 1020 Ndin. Zelo skrbijo za obnovo in modernizacijo strojev, saj se pri njih le-ti amortizirajo prej kot v petih letih. Vse to in posluh za modne novosti pa je prineslo uspeh podjetju. S. Zupan

Kolikšna je taksa za potne liste na Jesenicah?

Znano je, da so zvezni organi predpisali povečano takso za potne liste in vizume. Ta odločitev je upravičeno izzvala precejšnje nezadovoljstvo med prebivalstvom. Večina občin pa je predpisani znesek znižala, zdaj pa je to storila tudi jeseniška občina.

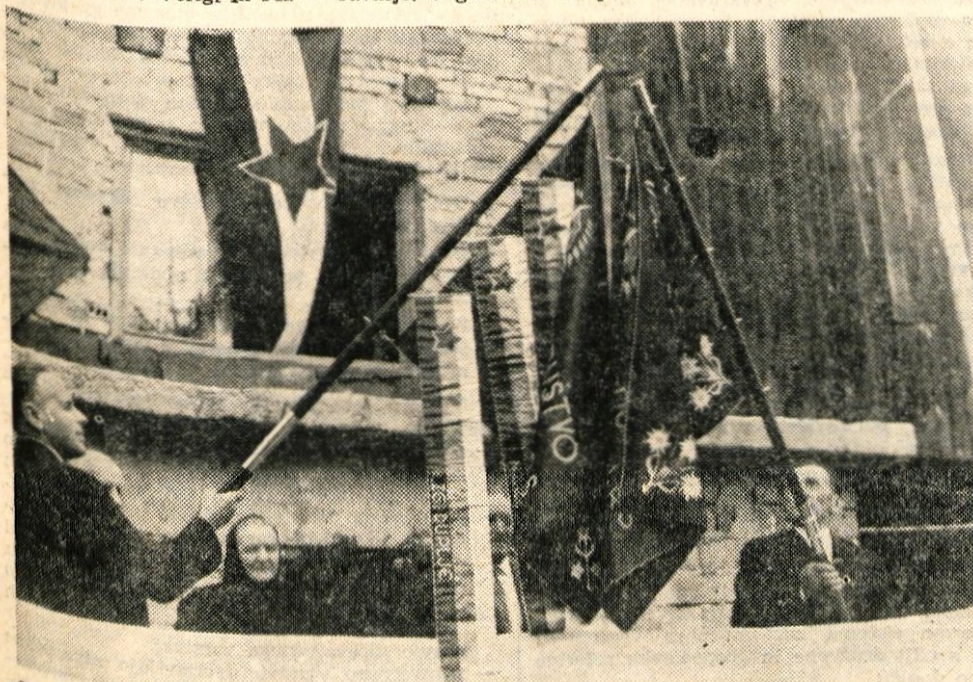
Lani so na Jesenicah izdali 3481 potnih listov in vizumov, letos pa samo 383. Lani so dobili za takse za potne liste in vizume 5.800.000 Sdin, letos pa 5.699.150 Sdin, torej skoraj enako kot lani, čeprav so izdali 3098 potnih listov in vizumov manj.

O tem vprašanju so razpravljali na zadnji seji občinske skupščine. Odborniki so sprejeli odlok, da se občinske upravne takse za te listine plačujejo po naslednji tarifi:

— za izdajo in podaljšanje veljavnosti potne listine za potovanje v tujino 5000 Sdin in za vizum v potni listini za več potovanj 2000 Sdin.

S tem je tudi jeseniška občina ustregla želji občanov, naj se te takse znižajo na razumno višino.

J. Vidic

V nedeljo popoldne so v Naklem svečano odprli nov dom upokoencev, v katerem bo pisarna podružnice in klubska soba z bifejem. Nekdanji senik so upokojenec preuredili v dom z veliko požrtvovalnostjo in prizadevnostjo. Denarna sredstva so zbrali z dvakratno nabiralno akcijo med svojimi člani, pomagali pa so jim še občinska skupščina Kranj, tovarna Sava, ki je bila tudi pokrovitelj otvoritve in republiški odbor društva upokoencev. (D. S.) — Foto: Franc Hribernik

Kako izdelati sistem, v katerem bi bil zavarovanec oblikovalec pravic?

Ob »Predlogu sistema za zagotovitev osnovnega zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja prebivalstva«

V povojnem obdobju smo dosegli pomemben razvoj zdravstvenega varstva. Širila in krepila se je mreža zdravstvenih zavodov, tehnična opremljenost in kadrovska zasedba. V zdravstvenih zavodih je zaposlenih danes okrog 150.000 delavcev, od tega prek 17.200 zdravnikov. Število bolniških postelj se je povečalo od 3,1 na 1000 prebivalcev v letu 1948 na 6 v letu 1966. Doseženo je bilo splošno izboljšanje zdravstvenega stanja prebivalstva Jugoslavije.

Pomembno vlogo ima pri tem sistem zdravstvenega zavarovanja kot posebna oblika združevanja sredstev delovnih ljudi v skupne družbene sklade, namenjene za zagotovitev njihovega zdravstvenega varstva in drugih pravic iz zavarovanja. V Jugoslaviji je v zdravstvenem zavarovanju delavcev in kmetov zajeto skoraj vse prebivalstvo, v Sloveniji pa 99,4%.

Za boljše presojo izvajanja in rezultatov zdravstvenega varstva v naši republiki je primerno, da uporabimo 10-letno obdobje. Tako je v zadnjem desetletju rasla udeležba zdravstva v nacionalnem dohodku v povprečni letni stopnji 15,1%, kar je nekoliko manj od jugoslovanskega poprečja. Udeležba sredstev za zdravstveno varstvo znaša okrog 5% od nacionalnega dohodka, kar je nekoliko manj kot v zveznem merilu, kjer znaša okrog 7%. Z vidika učinkov zdravstvenega varstva, to je zdravstvenega stanja prebivalstva, je prav, da opozorimo na naslednja dejstva: značilnost delovanja sistema zdravstvenega zavarovanja delavcev je, da za 2,2% na leto konstantno narašča udeležba aktivnih zavarovancev v skupini odraslega delazmožnega prebivalstva. Delež zavarovanega prebivalstva iz tega zavarovanja v celotni kalkulaciji je 80%. To dokazuje, da obsega delavsko zavarovanje predvsem prebivalstvo, ki je v ustvarjalnem življenjskem obdobju in njihove otroke, medtem ko je zunaj te skupine predvsem starejše prebivalstvo. Res je, da je umrljivost naših aktivnih zavarovancev štirikrat manjša kot prebivalstva nasploh, vendar če upoštevamo starostne strukture, ta podatek ni v korist trditvi o izboljšanju zdravstvenega stanja aktivnih zavarovancev, še posebej ne, če vemo da obolenost aktivnih zavarovancev v teh desetih letih bistveno ne niha, ampak kaže tendenco rahlega naraščanja.

V preventivni zaščiti smo v teh 10 letih dosegli precejšnje uspehe, predvsem pri varstvu žena in otrok. Umrljivost dojenčkov je znašala lani 2,6%, kar je blizu ravni visoko razvitih držav. Po drugi strani moramo opozoriti na podatke o gibanju tuberkuloze, kjer v podatkih za leto 1966 ugotovimo, da imamo med povprečno 913 umrli na 100.000 prebivalcev komaj 16 primerov TBC ali 1,7%. Tuberkuloza kot obolenje se pojavlja v 0,2% primerov. Zaostaja le zdravstveno varstvo predšolskih otrok, medtem ko se pri šolskih otrocih položaj stalno izboljšuje.

Kmetijski zavarovanci iščejo zdravstveno pomoč 7,5-krat manj kot delavci, ki jo iščejo povprečno 3-krat letno. Hospitalizacija kmetijskih zavarovancev pa je dvakrat daljša kot delavskih. To kaže, da gre za hujša obolenja.

Posebno negativno dejstvo je stalno naraščanje invalidnosti — 5,1% na leto po letu 1959. Ta ne narašča zaradi manjše varnosti pri delu ali poslabšanja zdravstvenega varstva, temveč predvsem zaradi spremenjenih in pomanjkljivih predpisov o invalidnosti. Analize o zdravstvenem stanju prebivalstva ugotavljajo, da smo pri zdravstvenem varstvu aktivnega prebivalstva v preteklem 10-letnem razdobju najmanj uspešni oz. smo celo stagnirali. Zato bo v bodoče nujna orientacija zdravstvene službe k zaščiti aktivne populacije. Prav v tem se ugotovitve v SR Sloveniji bistveno razlikujejo od ugotovitev v federaciji, kjer je ugotovljeno, da je varstvo otrok preslabo, da so nalezljive bolezni zelo razširjene, posebno TBC itd.

Zdravstveni položaj prebivalstva v naši republiki je v določeni meri nad ravnijo srednje razvitih držav, posebno glede varstva žena in

otrok. Pri zdravstvenem varstvu aktivnih zavarovancev situacija ni tako optimistična, vendar smo še na ravni srednje razvite države. Zdravstveno varstvo kmetov pa je pri nas precej slabše kot v tistih deželah, kjer imajo nacionalno zdravstveno zavarovanje in kjer je celotna populacija na približno enaki ravni zdravstvenega varstva. Dokaz tega je podobna patologija v naši republiki kot je značilna za srednje razvite in visoko razvite države.

Za oceno razvoja zdravstvenega zavarovanja v naši republiki je prav, če navedemo še dejstva, da ima naše zdravstveno zavarovanje razmeroma dolgo tradicijo in je njegov povojni razvoj odpravil posebna zavarovanja (železarji, rudarji, trgovski nameščenci, ipd.); šlo je namreč za podpravljanje tedanjih zdravstvenih zavarovanj, ki so bila organizirana po posameznih panogah. Za realizacijo pravic iz zdravstvenega zavarovanja imamo zdravstveno tehnologijo, ki presega raven srednje razvitih držav; in končno zdravstveno zavarovanje v naši republiki obsega skoraj vse prebivalstvo, samo delavsko zavarovanje pa 80% prebivalcev.

V sedanjem sistemu zdravstvenega zavarovanja so bili v ospredju problemi, ki kažejo, da niso rešena ali pa le delno glavna vprašanja, od katerih je odvisno delovanje vsega sistema v skladu z našimi celotnimi sodobnimi procesi. Prevelika vloga federacije in republik v zakonskem urejanju pravic iz zdravstvenega zavarovanja pomeni osnovno sistemsko protislovje vsled česar samouprava nima družbene in materialne podlage. Zato ni mogoče doseči, da bi delovni ljudje v okviru te samouprave pomembnejše vplivali na skladnost med materialnimi možnostmi in ravnijo varstva oz. pravic. Še bolj so to občutili zavarovanci pri nas v Sloveniji, saj so v prejšnjih bratovskih skladnicah odločali o obsegu pravic in o sredstvih, ki jih bodo za pravice dajali. Prav tako je tudi zdravstvena služba med prvimi izoblikovala zahtevo, naj bi postala subjekt pri dogovarjanju o realizaciji pravic zdravstvenega zavarovanja, ker je bila sposobna zagotoviti razglašene pravice.

Samoupravni mehanizem smo dodali tedanjemu od države organiziranemu zavarovanju, kar je imelo za posledico odločujoč vpliv aparata za zavarovanje. Zavarovanci imajo le majhne možnosti odločanja in praktično odločajo le o nekakšnem ravnovesju med pravicami in materialnimi sredstvi. Specifičnosti zdravstvenega zavarovanja v naši republiki ter tehnološka raven zdravstvene službe sta zato zelo zgodaj zaostriili finančna razmerja.

Ugotovili smo že, da je v Sloveniji zavarovano skoraj vse prebivalstvo. Naše kmečko zavarovanje je precej nad minimalnim zdravstvenim varstvom. V strukturi zavarovancev v Jugoslaviji izstopajo kmetijski zavarovanci z 38%, vendar gre zanje le 0,6% nacionalnega dohodka, v Sloveniji pa 21% kmetijskih zavarovancev porabi 1,2% precej višjega nacionalnega dohodka. Zato v naši republiki ne moremo razmišljati, kako zagotoviti vsemu prebivalstvu vsaj minimalno zdravstveno varstvo, ampak kako izdelati sistem, v katerem bi bil zavarovane oblikovalec pravic, zdravstvena služba pa subjekt v dogovorih z zavarovanci.

»Predlog sistema za zagotovitev osnovnega zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja prebivalstva«, ki ga daje v javno razpravo zvezna skupščina je dobrodošla spodbuda, da pospešimo naša prizadevanja za uresničevanje samoupravljanja v pogojih družbene in ekonomske reforme tudi v zdravstveni politiki. Z reformo sistema zdravstvenega varstva v skladu s cilji družbene in gospodarske reforme moramo doseči:

- da bodo delovni ljudje združeni v svojih samoupravnih organizacijah samostojno in odločilno vplivali na določanje pravic iz zdravstvenega varstva in materialna gibanja ter odnose na tem področju;
- da se bo v skladu z dvigom proizvodnje, produktivnosti dela in nacionalnega dohodka

z namenom nadaljnega izboljšanja in popolnejšega uveljavljanja kvalitetnejšega, učinkovitejšega in ekonomičnejšega zdravstvenega varstva razširila materialna osnova zdravstva;

- da se vzpostavi medsebojna odvisnost pravic in materialne osnove, ki jo zagotavljajo zavarovanci v okviru skupnosti zavarovanja, izhajajoč iz načel združevanja, vzajemnosti, solidarnosti in odprtosti zavarovalnih skupnosti, ter namenskega izločevanja dela svojega osebnega dohodka na podlagi samoupravnega odločanja in združevanja v zavarovalnih skupnostih;
 - da bosta določena mesto in obveznost zavarovancev, delovnih organizacij, skupnosti zavarovanja, zdravstvenih zavodov in družbenopolitičnih skupnosti v celotnem sistemu ter da bo njihovo medsebojno razmerje temeljilo na ekonomskih in poslovnih načelih, materialnih interesih in potrebah samih zavarovancev in vse družbe;
 - da bo dohodek zdravstvenih zavodov temeljil na ekonomskih načelih, ker tudi na tem področju delujejo tržni elementi, čeprav so ustrezno omejeni;
 - glede na specifično družbeno funkcijo zdravstvenih zavodov in pogoje, v katerih ustvarjajo dohodek, bi bilo treba cene zdravstvenih storitev določati po različnih družbenih in ekonomskih merilih ter jih povezovati z doseženimi uspehi;
 - da se z rešitvijo osnovnih problemov financiranja in organizacije zdravstvene službe ob doslednejši uporabi načel samoupravljanja in dohodka v tej družbeni dejavnosti ustvarijo pogoji za napredek zdravstvene službe v načelih sodobnejše organizacije dela ter pospešijo integracijski procesi na ekonomskih podlagah in samoupravnem odločanju združenih zdravstvenih delavcev. Tako bodo doseženi poglobljeni pogoji za uporabo sodobnih dosežkov na področju medicinske znanosti in tehnike in zagotovljena sredstva za ugodnejši razvoj znanstveno-raziskovalne dejavnosti na tem področju.
- Ta splošna izhodišča ter cilji reforme ustrezajo tako skupnim interesom občanom SFRJ, kot posebnim potrebam različnih področij. Glede konkretizacije teh ciljev moramo pa posebej upoštevati tista določila v Predlogu, ki opozarjajo na odvisnost med materialno zmogljivostjo vsake skupnosti, ter obsegom zdravstvenega varstva, za katero se družbene skupnosti odločajo. S tega vidika moramo presojati različne možnosti, ki jih navaja Predlog. Ta predlaga tri oblike zdravstvenega varstva:

1. Osnovno zdravstveno varstvo celotnega prebivalstva;
2. Obvezno zdravstveno zavarovanje delavcev za primer nesreče pri delu in obolenja za poklicno boleznijo;
3. Zdravstveno zavarovanje delavcev in zdravstveno zavarovanje kmetov z drugimi oblikami zdravstvenega varstva.

Temelji tega sistema bi se izvajali po teh načelih:

- zdravstveno varstvo in druge pravice iz zdravstvenega zavarovanja si zagotavljajo ljudje po načelih vzajemnosti in solidarnosti;
 - zdravstveno varstvo in druge pravice uresničujejo po načelih samouprave v okviru skupnosti zdravstvenega zavarovanja. Ekonomski temelji teh morajo v materialnem pogledu zagotavljati takšne rizične skupnosti, ki bodo zagotavljale sredstva za uveljavitev vseh pravic zdravstvenega varstva;
 - zdravstveno varstvo uveljavljajo zavarovane osebe po načelu svobodne izbire zdravstvenega zavoda in zdravnika, na način in ob pogojih, določenih s samoupravnim aktom;
 - zavarovanci v skupnosti odločajo samostojno o pravicah iz zdravstvenega varstva (če niso določene z zakonom) v okviru samoupravnih pravic o sredstvih, o upravljanju s skladi itd;
- (Nadaljevanje prihodnjic) **Edgar Vončina**

Ob zaključku dramskega srečanja v radovljiški občini Linhartov Maticček in Jalnova Srenja

V Bohinjski Bistrici so v okviru občinskega dramskega srečanja igralci domače dramske skupine uprizorili komedijo A. T. Linhartov Maticček in Jalnova Srenja. Ta veseli dan ali Maticček se ženi. To znamenito slovensko odsko delo vedno znova navdušuje gledalce s pristinim humorjem in z barvito ter sočno domačo govorico. Uprizoritev je bila v soboto, 27. aprila, medtem ko so v nedeljo v Gorjah gostovali igralci Bohinjske Bele s kraljem na Betajnovi, na Bohinjski Beli pa igralci iz Ribnega z Jalnovo Srenjo.

Ta veseli dan je resnična podoba nekdanjih razmer in odnosov med različnimi družbenimi sloji, in to v času, ko so bila nasprotja med njimi zelo močna ter izrazita. Komedija na svojstven in na zelo drastičen način razkriva te odnose, obenem pa povečuje modrost, preračunljivost in prirodno nadarjenost preprostega človeka — tlačana. Vendar pa delo ni zgolj podoba nekdanjih časov, marveč ima marsikaj povedati tudi sodobnemu človeku, saj izpoveduje obilico življenjskih resnic, obenem pa

očitno potrebo po prosvetljevanju ter osveščanju slovenskega človeka, ki je bil vedno zapostavljen.

Bistriška uprizoritev je dovolj poudarila temeljne izpovedne komponente odrskega dela, ni pa povsem izkoristila vseh možnih situacij in kvalitete, ki jih nudi literarna predloga. V celoti je uprizoritev dobro izvenela, čeravno nekateri detajli niso bili dovolj obdelani in tekoči ter sproščeno podani. Bolje so učinkovali zlasti množični prizori, domiselno so se vklepali v režijsko celoto.

Delo je režijsko pripravil in naštudiral s prizadevnimi igralci Lovro STRGAR. Zraven tega je zasnoval tudi sceno in igral glavno vlogo — Maticčka. Resnično velik delež je prispeval k celotni uprizoritvi in velja naj mu vse priznanje. Tudi vsi ostali igralci so se ustrezno vključevali v celotno uprizoritev. Scena je bila primerna in funkcionalna.

Na Bohinjski Beli je dramska supina Svobode Ribno lepo uspela z uprizoritvijo Jalnove Srenje. Predstava je bila zelo enovita, igralci pa so nastopili sproščeno, dinamično in vigrano. Delo samo sicer močno idealizira družbene in medčloveške odnose in zategadelj ni dovolj realistično, navzlic temu pa združuje nekatere kvalitete, ki so jih igralci znali primerno poudariti. Igro je zrežiral Zdravko Mulej, zaigrali pa so jo minulo nedeljo že desetič.

Dramsko srečanje radovljiške občine je s tem zaključeno, prihodno nedeljo (12. maja) pa bodo imeli še skupno posvetovanje z režiserji in igralci.

J. B.

V vsak slovenski dom knjižno zbirko Prešernove družbe

Prešernova družba vabi med svoje člane. Za malo denarja lahko vsako leto dobite dragocene, zanimive knjige. Za leto 1968 je Prešernova družba v svoji redni knjižni zbirki pripravila te knjige:

1. Prešernov koledar za leto 1969

2. Karel Grabeljšek — Gaber: Ti drobni otroški koraki

3. Ivan Olbracht: Zalostne oči Hane Karadžičeve

4. Simon Gregorčič: Mojo srčno kri škropite

5.—6. dr. Avguštin Lah: Naše sosedne države

Redno knjižno zbirko bodo člani dobili za članarino 20 novih din. Zraven lahko naročite tudi doplačilni knjigi, in sicer Josipa Jurčiča Doktor Zober in dr. Antona Poenca Pogovor z živalmi. Ti dve dopolnilni knjigi sta za člane po 5 novih din. Letos bo v zbirki izšla tudi izredna

knjiga, in sicer druga popolna izdaja Poezij dr. Franceta Prešerna v priredbi dr. Antona Slodnjaka. Cena tej knjigi je 10 novih din za broširano izdajo in 15 novih din za vezano. Vsako izmed rednih doplačilnih knjig — razen koledarja — bodo prejeli člani lahko vezano in na brezlesnem papirju, če doplačajo po 2,5 novih dinarjev.

In še eno presenečenje: vsak član bo ob vpisu prejel srečko za veliko nagradno žrebanje, v katerem bo izžrebanih več kakor 10.000 dobitkov. Člane za Prešernovo družbo vpisujejo poverjeniki, vse glavne ekspoziture ČZP Delo, knjigarne in uprava Prešernove družbe, Ljubljana, Pražakova ul. 1. Prešernova družba prav tako poziva vse zainteresirane posameznike, naj postanejo njeni poverjeniki, če v njihovem kolektivu poverjenika še ni.

Enajst zborov v Goričah

Nedelja je minila za prebivalce Gorič in bližnjih krajev v znamenju pomembnega kulturnega dogodka. Zveza kulturno-prosvetnih organizacij občine Kranj se je odločila, da bo druga revija pevskih zborov v tem kraju. Prva revija je bila pred tednom dni v Predosljah, ki je ravno tako kot sedanja v Goričah, privabila veliko število ljudi.

Po uvodnem nastopu pionirskega zbora osnovne šole Goriče, ki ga vodi Vidic Hermina, so nastopili mešanica zbor KUD Tabor Podbrezje (dirigent Marjan Eržen), oktet s Senturške gore (Jaka Kurat) in moški zbori: Slavček Britof (Janjo Golob), Enakost Kranj (Edo Ošabnik), zbor upokojencev iz Kranja (Anton Ma-

rolt), DPD Svobode Primskovo (Julka Mandelc), KUD Prežihov Voranc Zalog (Jože Stare), KUD Storžič Kokrica (Vinko Strniša), KUD Triglav Duplje (Viktor Mihelčič) in DPD Svobode Strazišče (Edo Ošabnik).

Vsi zbori so prav gotovo na slehernega poslušalca napravili lep vtis in pokazali, da ima kranjska občina lepe zborovske perspektive. Napredek od lani je večji, kot bi ga lahko pričakovali. Da bi posamezni zbori dosegli še večjo kvaliteto, bodo morali predvsem paziti, po kakšni literaturi bodo segali. Potrebno pa bo še precej dela in časa, da bo iz nekaterih zborov zvenela večja muzikalnost, intonancijska čistost in da bo izvajanje bolj dinamično. D. Stanjko

Janez Ravnik razstavlja na Bledu

Akademski slikar Janez Ravnik je bil rojen 27. decembra 1929. leta v Bohinjski Bistrici. Zanimivo je, da je študent zagrebške akademije za upodabljačo umetnost, kjer je diplomiral leta 1955. Sedaj je profesor za likovno vzgojo na Osnovni šoli Bled. Če k tej kratki biografiji dodamo še seznam Ravnikovih samostojnih razstav na Bledu in Jesenicah v Kranju in pripomnimo, da vestno sodeluje s svojimi deli na razstavah gorenjskih likovnikov, smo kajpak še vse premalo omenili njegovo likovno poslanstvo na Bledu. Tu mislim predvsem na njegovo razdajanje samega sebe pri organizaciji likovnega življenja na Bledu. Dokler nismo Gorenjci izgubili predverja festivalne dvorane, je Ravnik organiziral vrsto razstav in bil duša in gibalo te dejavnosti, ki mu je verjetno tudi odvzemala prepotrebni čas, tisti čas umetniške ustvarjalnosti, tako potreben za razvoj in napredek vsakega slikarja. Prav ta čas pa je razdajal svojim kolegom in poklicnim tovarišem, omogočal priznanim slikarjem in kiparjem razstavljanje na Bledu, se boril za dvorano za vsako razstavo posebej. In pri tem se mi vse bolj oblikuje domneva, da je Ravnik pri vsem tovrstnem delu pozabljal nase, da je svoje slikarstvo puščal ob strani. Njegova dela smo razen že naštetih razstavah lahko pogledali samo še doma v njegovem ateljeju ali bolje v kleti, kjer snuje in nas od časa do časa vendar preseneti. Tako kot na tokratni razstavi, kjer spoznamo, kako odločno je Ravnik zastavil v novo smer. Novo predvsem v primerjavi z deli prejšnjih faz njegovega slikarstva.

Seveda je gledalcu, ki ne pozna vsaj nekaterih starejših del, težko pokazati na razstavljenih delih preobrat, ki je posledica vrste procesov v slikarstvu Janeza Ravnika prav v zadnjih letih. Z razstave na Bledu se spominjam vrste del, ki so bila skoro vsa uglasena na krajinski motiv odsevajočih mest in skal v vodi, na skoro fantastična trdnjavsko naselja, kar je vse bilo sicer vzeto iz narave, toda predelano v iluzijo nečesa nadstvarnega. Dvojnost kompozicije, deljene na zgornji in spodnji del, na stvarni in odsevni svet je karakteristična za tista dela. V njih je že slutnja fantastike, čeprav je Ravnikovo slikarstvo bilo takrat še trdno zasidrano v realnem svetu. Opazno je že spogledovanje z atmosfero nadrealnega sveta. Medfaza povsem abstraktnega ploskovnega slikarstva je bila hitro mimo in izkušnje te in prejšnje dajo rezultat, ki zaživi v abstraktno nadrealistični krajini. Pričakovanja, da bo nadaljeval in se poglobljal v ta nadrealistični svet se niso uresničila, kajti Ravnik nas je presenetil s temeljitim obratom, ki pa je vendarle še navezan na dosežke, pridobljene z izkušnjami v omenjenih fazah. Se je zvest izjavil, ki jo je izrekel leta 1966 na lastni razstavi na Bledu: »V resnici pa poskušam svoj odnos do narave izraziti le na svojstven način; tako, kot jo doživljam. Doživetje pa je primaren činitelj pri človeku in še posebej pri ustvarjalcu!« In doživetje je slikarju tudi tokrat primarno. Slike na razstavi so kot zapis, kot dnevnik doživljanja na poti, so tragedija, so triumf in odkritje in so vse, kar naštevajo naslovi njegovih slik.

V bistvu še vedno organizira sliko kot specifični problem prostora, vendar brez starih odsevov, temveč »montažno«. Elemente povezuje v kompozicijo z nizanjem »motivov« v vertikalni ali horizontalni smeri. Osrednji motiv predstavlja nagrobnik-stelo, ki ga slikar razbija na več kosov, v več enot, napolnjenih z znaki, s predmeti in temu podobno. Vse pa se vrsti pred nami kot kadri v podaljšani časovni ritmiki, ki razbija sicer navidezno obstoječi osrednji motiv nagrobnika. S tem je mogoče slikarju poudariti večje število vizualnih znakov in informacij. Smisel takega slikarskega iskanja je v zbiranju in koncentriranju neomejenih aspektov realnosti za nov sistem strogo formuliranih in jasnih znakov. Ravnik se je v svojem iskanju trenutno zadržal pri viziji združevanja predmetnosti, ki hkrati vsebuje izkušnje preteklosti in slutnje novega v bodočnosti.

A. Pavlovec

V Goričah je nastopil tudi oktet iz Podbrezja. — Foto F. Perdan

Alojz Likozar

Prve dni decembra 1942. leta je nemški vojaški sanitetni avto z veliko hitrostjo drvel proti Golniku. Sofer je pritisnil na plin, medtem ko so bili v bolnišnici zdravniki že obveščeni, naj bodo pripravljene sprejeti težkega ranjenca. Kajti Nemci so zahtevali, naj zdravniki storijo vse, da bi ranjencu rešili življenje.

V operacijski sobi so zdravniki dolgo čistili in šivali rane. Ranjenec je bruhal kri. Prva krogla mu je prebila lica, druga prsi. Po operaciji so ga odnesli v posebno sobo v četrto nadstropje.

Medicinski sestri so policisti zabičali, da razen zdravnika in nje nihče ne sme vstopiti. Sestra je pokimala zaklenila sobo in šla po drugih opravkih.

Pred vrati ni bilo straže, ker ranjenec tako ne bi mogel pobegniti. Tako so mislili Nemci, drugače pa ranjenec. Bil je to Alojz Likozar iz Naklega. Aktivist Osvobodilne fronte, ki so ga zasačili na delu. Bežal je; toda ni imel sreče. Zdaj ga želijo Nemci ozdraviti, da bi ga lahko kasneje mučili. Samo živi govorijo, mrtvi ne. Tega so se policisti dobro zavedali, zato so tako skrbeli, da ne bi ranjenec med prevozom v bolnišnico izkrvavel.

Zjutraj šele se je ranjenec dobro zavedal, kaj se mu je pripetilo. Lica so mu bila zatekla, ustnice nabrekle, v prsih ga je bolelo, v glavi šumelo in nekakšna krvava pena je še vedno silila na usta.

Pred vrati je zaslišal nemško govorico in glas sestre. Ključ v vratih se je obrnil in v sobo sta vstopila dva policista. Nekaj časa sta ga opazovala, nato pa ga eden vpraša: »Zakaj si bežal?« Ranjenec jih je gledal nato počasi zaprl oči ter nagnil gla-

Dramatičen beg ranjenca iz golniške bolnišnice

vo proti zidu. »Pustite ga, saj vidite, da sploh ne more govoriti,« je proseče dejala sestra, ker se ji je ranjenec smilil. Policisti so odšli in v sobo je vstopil zdravnik. Ko pa so se vrata zopet zaprla in je bil ranjenec sam v sobi, so se mu misli in spomini vrteli s takšno naglico kot v filmu. Spominjal se je Predoselj, domačega kraja, sošolcev in sosedov. Ali mama ve, kje sem in kaj je z menoj, je razmišljal, medtem ko so mu misli že tavale med delavci Jugočeške, kjer je delal. V mislih se je srečal s prvimi partizani. Pokojna prvorobca Matevž Krč iz Predoselj in Janez Bučan iz Britofa sta se večkrat sestala z njim blizu Naklega. Matevž pa je kot partizan celo spal pri njem v Naklem.

Lojz je za partizane zbiral vse, kar so potrebovali. Neka dne koncem novembra 1942. leta so mu naročili, naj jim preskrbi prašiča. Tako je Likozar prve dni decembra z aktivistom Francem Dacarjem, ki je bil doma nekje na Dolenjskem, izvedel preskrbovalno akcijo za partizane. Čeprav so bili v bližini Nemci, se je sredi noči splazil v hlev h kmetu Skofcu v Naklem. Tam sta Likozar in Dacar zaklala okrog 150 kg težkega prašiča. Odnese sta ga na Likozarjevo stanovanje, kjer ga je Dacar, ki je bil mesar, razrezal na kose. Tako bi ga po kosih lahko neopazno sčasoma znosili partizanom.

Toda jutro je prineslo novo presenečenje. Nepričakovano so se okrog hiše pojavili Nemci in dva žandarja sta vstopila v stanovanje in tam gledala kup mesa. Nemci, veseli nad uspešnim lovom in aktivista presenečena nad »obiskom«, so se nekaj časa gledali, potem pa je žandar ukazovalno dejal, naj mirno zapustita hišo. Na žandarmerijski postaji v Naklem so Dacarja zadržali, Likozarju pa so dali voziček in ga v spremstvu poslali domov po meso. Nemci so se bali, da jim kdo drug spet ne odnese mesa.

V lepi kaši sem, si je mislil Likozar, medtem ko je nosil meso iz stanovanja na voziček. Tudi če mu Nemci ne bodo dokazali sodelovanja s partizani, mu ne kaže nič dobrega. Vedeti moramo namreč, da je bila med vojno hrana zelo dragocena in da je vsaka kraja pomenila sabotažo, za saboterja pa je bila predvidena smrtna kazen. Kakorkoli je tuhtal, nič dobrega se mu ni obetalo.

Kar tako se pa tudi ne dam, si je mislil Lojz, spustil dva kosa mesa na voziček in začel bežati proti gozdu.

»Halt, halt,« je odmevalo za njim, toda Lojz še na misel ni prišlo, da bi se ustavil. Tedaj je za njim počilo: enkrat, dvakrat, trikrat, tega sam ne ve. Preblizu je bil, da bi ga zgrešili. Naenkrat ga je na licih zapeklo, takoj potem pa še v prsih. Še tri korake in Lojze je omahnil. Topla kri je napajala zmrznjeno zemljo. Med krvjo iz ust se je mešalo nekakšno kamenje. Ne, to ni kamenje, to so zdrobljeni zobje. Prva progla ga je zadela v desno lice, mu v ustih zdrobila osem zob in prebila drugo lice. Lojzu še danes ni jasno, kje je imel takrat jezik, ker ga krogla sploh ni oplazila, čeprav mu je zdrobila spodnje in zgornje zobe na obeh straneh. Druga krogla mu je poleg srca prebila pljuča. Takšnega so naložili na vojaški sanitetni avto in ga odpeljali na Golnik, kjer je bila med vojno splošna bolnišnica.

Prvo noč je v bolnišnici zgrbil veliko krvi.

»Zdaj me bodo zdravili, da bi me potem mučili in ubili,« je razmišljal Lojze in ogledoval sobo. V sobi ni bilo drugih postelj, samo omara je stala v kotu. Počasi in z velikim naporom se mu je posrečilo vstati. Pogledal je skozi okno. Bil je v četrtem nadstropju. »Nemogoče je pobegniti«, si je mislil, ko je skozi okno gledal zimsko prirodo. »Ali je omara prazna?« je razmišljal in jo odprl. V njej je našel samo kup opranih rjuh. Torej to je vse, kar je v sobi. Legel je nazaj v posteljo in počasi koval načrt za beg? Saj pobegniti mora, če želi živeti. Počasi je načrt dozoreval, postajal vse realnejši, vse bližji.

Popoldne je zaprosil sestro, naj ga še enkrat previje, ker preveč krvavi. Toda to je bil namišljen in obenem resničen izgovor. Lojze je želel pobegniti s svežimi obvezami. Ko ga je sestra zapustila in zopet zaklenila, je vstal in vzel iz omare osem rjuh. Še enkrat je pogledal skozi okno in zračunal, da bo dolžina osmih zvezanih rjuh znašala 16 metrov, kar zadostuje do dna. K sreči je bila v sobi tudi voda. Vse rjuhe je na vogalih zmočil. Potem se je vlegel nazaj v posteljo ter rjuhe skril pod odejo. Pod odejo je z veliko težavo zvezoval rjuhe. Dvakrat ga je med delom obiskala sestra in pogledala, kako se počuti, nato pa ga je zopet zaklenila. Sestra ni opazila, kaj ima ranjenec pod odejo. Ko so bile rjuhe zvezane, se je spomnil na drugo nevšečnost. Bil je skoraj nag-

Sploh mu niso dali pidžame ali bolniške srajce. Na sebi je imel samo spodnje hlače. In bos, brez čevljev, brez nogavic, brez majice, brez obleke, brez vsega. Zunaj pa je bila mrzla decembrska noč.

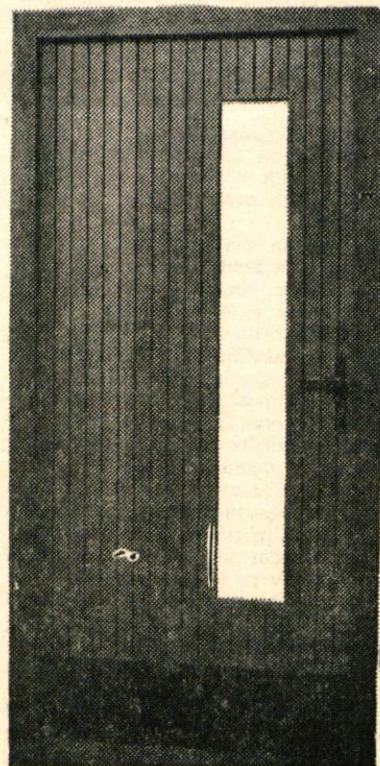
Ura iz zvonika v Goričah je pravkar odbila polnoč, ko se je Lojze dvignil z željo, da reče bolnišnici in Nemcem lahko noč. Za vedno, če bo po sreči. En kraj rjuhe je zvezal za napravo centralne kurjave, druge pa vrgel skozi okno.

Lojze je nekaj časa opazoval skozi okno, če ni morda spodaj patrolja ali straža. Ko se je prepričal, da je vse tiho, si je ogrnil odejo, stopil na okno, se trdo prijel za rjuho in se začel spuščati. Ko je stopil na okno, je na zunanji strani stopil na pločevinasto polico, ki je pod težo zapokala. V sosednji sobi je spal neki Nemec (menda zdravnik), ki je zaslišal šum. Skočil je k oknu in opazil, da iz sosednjega okna visijo rjuhe in da se po njih nekdo spušča. Začel je kričati: »Halt, zurück« (stoj, nazaj) nato pa pričel za begunem streljati. Lojze je kljub tej nevarnosti srečno prispel do dna in se z urnim korakom napotil proti gozdu.

Pri spuščanju so se Lojzu odprle rane, z lic pa so mu celo odpadle obveze. Da je zemlja hladna ni čutil. Menda ni čutil, da je bos, da je nag, da ima samo odejo. Čez polja in travnike jo je mimo Gorič, Tenetiš in Mlake mahal proti Predosljah. Tam je narahlo potrkal na okno. Mama ga je takoj prepoznala in mu odprla. Oblekel je nekaj bratovega in nekaj očetovega perila in obleke, vzel s seboj nekaj hrane in zapustil domačo hišo. Skril se je v senik k nekemu kmetu, toda niti ta kmet ni vedel, da ima v hiši ranjenega partizana. V skrivališče mu je brat nosil hrano. Ko je okreval, je zapustil domači kraj in se priključil partizanski enoti. Kasneje je bil v Prešernovi brigadi in dolgo časa v mišerskem vođu IX. korpusa. Pri napadu na Gorenjo vas v Poljanski dolini je bil še enkrat ranjen.

Ko sva se v Naklem pogovarjala o tem dogodku, mi je z nasmehom dejal: »Ne vem, kaj je mislil tisti Nemec, ki je skozi okno klical 'stoj, nazaj.' Kako pa naj bi plezal po rjuhah nazaj, saj sem bil skoraj brez krvi in brez moči.«

J. Vidic

Lesno
industrijsko
podjetje
BLEDE

S SVOJIMI OBRATI
BOH. Bistrica, BLEDE

nudi svoje preizkušene in renomirane proizvode

- žagan les iglavcev
- žagan les listavcev
- ladijski pod
- stropne in stenske obloge
- vrata vseh vrst
- vezane opažne plošče
- sredice za panel plošče

MOJSTRANA in
PODNIART

- lesno moko
- lesno embalažo vseh vrst
- opremo avtomatskih kegljišč
- vse vrste transportnih naprav, čelilnike in gradbiščne omarice

Te dni po svetu

WASHINGTON, 3. maja — Predsednik Johnson je na tiskovni konferenci sporočil, da se ZDA strinjajo s predlogom Severnega Vietnama, da bi bili v Parizu začetni pogovori o miru v Vietnamu. Tako ZDA kot DR Vietnam sta se sporazumela, da se bodo pogovori začeli 10. maja.

BEOGRAD, 4. maja — Na povabilo predsednika SFRJ Tita bo v drugi polovici tega meseca uradno obiskala našo državo partijska in državna delegacija SR Romunije, ki jo bo vodil Nicolae Ceaușescu.

HOUSTON, 4. maja — V ZDA so izvedli novo operacijo presaditve srca, podobno operacijo pa so opravili tudi v Veliki Britaniji.

PARIZ, 4. maja — Po srditih spopadih študentov in policije so zaprli Sorbonno, sedemsto let staro pariško univerzo. Demonstracije so se razbuhle zaradi tega, ker so oblasti zaprle univerzo v Nanterre in s tem hoteli onemogočiti delovanje levo usmerjene študentske mladi.

LONDON, 4. maja — Novica, da se bosta Washington in Hanoi pogovarjala v Parizu o miru v Vietnamu, je povzročila padec cen zlata na londonski borzi. Tako so cene zlata takoj padle za 50 centov pri unci.

KAIRO, 5. maja — Palestinska organizacija Al Fateh je sporočila, da so njeni komandosi z metalci min in raketami napadli oddelek izraelskih sil, ki so sodelovale na paradi v Jeruzalemu.

SAIGON, 5. maja — Osvobodilne sile Južnega Vietnama so spet istočasno napadle 116 objektov na štirih taktičnih področjih. Glavni napadi so bili usmerjeni na letališča, vojaška oporišča in poveljstva ter na strateške objekte.

ATENE, 6. maja — V zapor so odpeljali štiri nekdanje politike, in sicer dva ministra ter predsednika in podpredsednika zadnjega parlamenta. Grški vojaški režim je sporočil, da so jih aretirali zaradi nasprotovanja sedanjim vladavini in zato, ker so se zavzeli za ponovno vzpostavitev parlamentarnega sistema in svobodnih volitev.

CELOVEC, 6. maja — Na celovškem letališču je prisilno pristalo reaktivno letalo jugoslovanskega vojnega letalstva. Pilot je izjavil, da so se mu v nevihti pokvarile naprave za bencin ter je zato iskal najprimernejši prostor. Avstrijske oblasti so po pregledu letala in zaslšanju pilota dovolile, da se je letalo vrnilo v našo državo.

Ljudje

Madžarska socialistična delavska partija je pred kratkim povabila Zvezo komunistov Jugoslavije, naj sodeluje na pripravljalnem sestanku komunističnih partij v Budimpešti.

V svojem odgovoru na povabilo je centralni komitej ZKJ dejal, da še niso ustvarjeni pogoji za sodelovanje jugoslovanskih komunistov na pripravljalnem sestanku v Budimpešti. CK ZKJ pravi nadalje v svojem odgovoru, da je ZKJ z zanimanjem spremljala priprave za posvetovanje večjega števila komunističnih in delavskih partij. »Imeli smo možnost, da opravimo koristno izmenjavo mnenj z več partijami, ki so sodelovale na pripravljajlnih sestankih...« ZKJ meni, da so vse oblike sodelovanja med partijami, tako bilateralne kakor tudi multilateralne, lahko koristne, če temelje na neodvisnosti, samostojnosti in enakopravnosti partij in če zagotavljajo najboljše možne rezultate v bo-

ZKJ ne pojde v Budimpešto

ju za mir in socializem, za neodvisnost narodov in za demokracizacijo mednarodnih odnosov. V skladu s tem in ob upoštevanju dosedanjih izkušenj iz sodobnih potreb smo poudarjali, da ob sklicanju mednarodnih zborov komunističnih in delavskih partij niso sprejemljiva nekatera subjektivna merila o tem, katera partija lahko ali pa ne more sodelovati, marveč, da bi moralo biti to odvisno izključno od ocene vsake partije o koristnosti njenega sodelovanja. ZKJ je ta gledišča o sodelovanju v mednarodnem delavskem gibanju posebej poudarila tudi zato, ker smo ugotovili, da v pripravah na naslednje sodelovanje poudarjajo idejno in organizacijsko kontinuiteto s posvetovanji iz leta 1957 in 1960, katerih dokumente je morala ZKJ iz znanih razlogov zavrniti.

Ko CK ZKJ v svojem odgovoru madžarski socialistični delavski partiji obravnava borbo proti imperializmu, poudarja da »ZKJ kakor tudi velika večina komunističnih in delavskih partij meni, da

imperialistična agresivna politika, gospodarski, politični in vojaški pritiski, obrozene intervencije in krajevne vojne nenehno porajajo nove nevarnosti in zaostritve v mednarodnih odnosih. Glavna nevarnost za mir v svetu je politična sile ZDA in njihovo prizadevanje, da bi vsilile svojo hegemonijo drugim narodom...«

CK ZKJ meni, da posvetovalni sestanek ni posvetil dovolj pozornosti sedanjemu položaju v svetu, ki postavlja pred preizkušnjo sposobnost komunistov, da se na enakopravni podlagi povezujejo z vsemi silami v boju proti najbolj reakcionarnim krogom, katerih politika ogroža mir v svetu in zadeva v njihovih deželah na čedalje hujši odpor v najširših ljudskih plasteh, ki večinoma ne pripadajo nobeni partiji in gibanju. Za interes boja za mir in napredek je škodljivo ustvarjati vtis, da imajo komunisti nekakšne posebne interese v protimperialističnem boju in da hočejo drugim naprednim in osvobodil-

nim silam vsiliti nekakšne svoje posebne cilje.

»ZKJ posebej ne more mlno dejstva, da se kljub posameznim pozitivnim izjavam veliki večini partij na posvetovalnem sestanku ni zdelo potrebno izraziti pomisleke proti tistim delom izjave komunističnih in delavskih partij v letu 1960, ki so pomenili napad na Jugoslavijo in ZKJ. Bilo je normalno pričakovati, da bodo ob tej priložnosti ovržene krivične obtožbe proti ZKJ in Jugoslaviji v tej izjavi. Njihova izrecna zavrnitev je po našem mnenju potrebna ne toliko zaradi ZKJ, marveč predvsem kot popravek koncepcije in metod, ki so se pokazale kot škodljive za vse mednarodne delavsko gibanje. Tega pa niso storili. Iz vseh teh razlogov mora ZKJ ugotoviti, da niso ustvarjeni pogoji, ki bi ji omogočili sodelovanje na posvetovanju in v njegovih pripravah,« zaključuje CK ZKJ svoj odgovor na povabilo madžarske socialistične delavske partije.

V. G.

in dogodki

Iz razpisa pohoda »Po poteh partizanske Ljubljane« za leto 1968

Odbor za pohod »Po poteh partizanske Ljubljane« razpisuje v počastitev obletnice osvoboditve mesta Ljubljane manifestativno-tekmovalno prireditve:

XII. POHOD »PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE«

Program prireditve

SOBOTA, 11. MAJA 1968

1. »Štafeta zmage« 3X1000m za mladinske moške ekipe, ločeno za šole II. stopnje, za osnovne telesnovzgojne organizacije in za vse druge osnovne organizacije;

2. »Štafeta zmage« 3X600 m za mladinske ženske ekipe, ločeno za šole, za osnovne telesnovzgojne organizacije in za vse druge osnovne organizacije;

3. »Tek prijateljstva« na 4226 m dolgi progi za moške domače in inozemske mestne reprezentance.

NEDELJA, 12. MAJA 1968

1. Manifestativni pohod »Po poteh tovarštva in spominov« na 10.000 m dolgi progi za moške, ženske in mešane ekipe za vse osnovne organizacije, šole II. stopnje, odrede predvojaške vzgoje ter za ekipe enot JLA in Milice (v nadaljnjem besedilu: organizacije);

2. manifestativni pohod »Po poteh tovarštva in spominov« na 5000 m dolgi progi za moške, ženske in mešane ekipe pionirjev in mladine višjih razredov osnovnih šol (od 5. do 8. razreda);

3. tekmovalni pohod »Partizanski marš« na 25.000 m

dolgi progi za moške ekipe za vse osnovne organizacije, odrede predvojaške vzgoje ter za ekipe enot JLA in Milice (v nadaljnjem besedilu: organizacije);

4. tekmovalni pohod »Partizanski marš« na 8000 m dolgi progi za ženske ekipe za vse osnovne organizacije.

Tekmovalni pogoji

1. »ŠTAFETA ZMAGE« 3 X 1000 m

Pravico nastopa imajo tekmovalci, rojeni v letih 1947 do 1954. Obvezen zdravniški pregled!

2. »ŠTAFETA ZMAGE« 3 X 600 m

Pravico nastopa imajo tekmovalke, rojene v letih 1950 do 1955. Obvezen zdravniški pregled!

3. »TEK PRIJATELJSTVA«

Za vsako mestno reprezentanco lahko nastopijo 4 tekmovalci, za plasma reprezentance pa se upoštevajo samo prvi 3 tekmovalci. Pravico nastopa za mesta iz SFRJ imajo tekmovalci rojeni leta 1951 in prej. Obvezen zdravniški pregled! Zmagovalna reprezentanca je tista, ki zbere najmanjše število točk s tem, da se točkujejo tekmovalci po vrstnem redu prihoda v cilj od 1 do številke zadnjega tekmovalca, ki pride v cilj.

4. »PO POTEH TOVARŠTVA IN SPOMINOV« 10.000 m

V vsaki ekipi mora nastopiti 5 udeležencev oz. udele-

žen. Pravico nastopa imajo vsi, ki so rojeni leta 1959 in prej

5. »PO POTEH TOVARŠTVA IN SPOMINOV« 5000 m

V vsaki ekipi mora nastopiti 5 pionirjev — pionirk oz. mladincev — mladink. Pravico nastopa imajo učenci in učenke višjih razredov osnovnih šol.

6. »PARTIZANSKI MARS« 25.000 m

V vsaki ekipi morajo nastopiti 3 tekmovalci. Pravico nastopa imajo tekmovalci, rojeni leta 1950 in prej. Obvezen zdravniški pregled!

7. »PARTIZANSKI MARS« 8000 m

V vsaki ekipi morajo nastopiti 3 tekmovalci. Pravico nastopa imajo tekmovalke, rojene leta 1951 in prej. Obvezen zdravniški pregled!

Tekmovalne proge in urnik prireditve

Proge za obe »Štafeti zmage« in za »Tek prijateljstva« potekajo po ulicah v središču mesta, proge za vse druge kategorije pa še po klovozih, cestah in poljskih ter gozdnih poteh.

Proge za vse kategorije bodo potekale po istih poteh kakor v letu 1967.

Na progah za obe »Štafeti zmage« in za »Tek prijateljstva« bodo pred tekmovalci vozili spremljevalci teka, vse druge pa bodo vidno označene.

Odbor si v primeru izredno slabega vremena pridržuje

pravico do spremembe posameznih delov proge za oba »Partizanska marša« in za oba pohoda »Po poteh tovarštva in spominov« še tik pred samim tekmovanjem s tem, da bo vse nastopajoče vidno opozoril na nastale spremembe.

Ura pričetka tekmovanja za posamezne kategorije bo javno objavljena najkasneje dne 8. maja 1968.

Objava rezultatov

Rezultati za obe »Štafeti zmage« in za »Tek prijateljstva« bodo na razpologo v soboto, dne 11. maja ob 22. uri, rezultati za oba »Partizanska marša« pa v nedeljo 12. maja ob 11.30. Vodje ekip lahko dvignejo rezultate v Informacijski pisarni, ki bo poslovala v prostorih Slovenske filharmonije na Trgu revolucije.

Slovesen zaključek celotne prireditve bo v nedeljo, dne 12. maja 1968. Ura in kraj bosta določena kasneje in objavljena v navodilih udeležencem tekmovanja.

Zavod BOREC bo izdal knjigo o ustaškem taborišču Jasenovac, kjer so bili tudi mnogi Slovenci. Ker bi se s knjigo radi oddolžili tudi spominu žrtvam iz Slovenije, prosimo vse preživele jetnike in svoje pobitih, da nam sporočijo vse, kar jim je o tem znanega.

Zavod Borec, Ljubljana, Beethovnova 10

Rod Kersnikov

(Nadaljevanje)

Preden pričnemo pogovor o pisateljevem delu Janka Kersnika, bo kar prav, če prej doženemo, kako je z izgovorjavo njegovega imena. Kajti skoro vedno slišimo napačno izgovorjavo Kersnik (z naglasnim e) namesto pravilne Krsnik (brez onega polglasniškega e, toda z naglasom na i). Očitno je namreč, da ime Kersnik prihaja od Krstnika — to je vedel tudi pisatelj sam, kot kaže njegov psevdonim Baptista, t. j. Krstnik! Ded njegov sloviti Copov in Prešernov gimnazijski profesor pa se je tudi podpisoval za Janeza Krstnika Kersnika. —

Lepo in potrpežljivo je pojasnil pravilno izgovorjavo pisateljevega imena profesor Ivan Kolar v opombah k svoji izdaji Kersnikovih kmetskih slik in ljudskih povesti (1937):

»Ime Kersnik izgovarjaj Krsnik! Pisava imena z er pomeni tu samoglasniški r, kakor so pisali po starem: kerst, pert, vert... (za krst, prt, vrt). Pri osebnih lastnih imenih se je ohranila večina, ma stara pisna oblika, ker zahtevajo uradni predpisi, da se morajo pisati osebna lastna imena dosledno tako, kakor so zapisana v krstnih matičnih knjigah. (Primerjaj pisavo imen: Bercè, Črnè, Škerjanec, Terdina, Verhovec..., ki so jih pa po stari pisavi izgovarjali domačini pravilno: Brčè, Črnè, Škrjanec, Trdina, Vrhovec... Izreka se je popačila v nemških uradih in šolah, od tam tudi napačna izreka Kersnik.«)

Sicer pa se je pisatelj sam v mladih, gimnazijskih in visokošolskih letih rad podpisoval fonetično: Krsnik. Šele pozneje se je uklonil tradicijski pisavi: Kersnik.

Gotovo pa ne bo narobe, če ob tej priložnosti, ko kramljamo o izgovorjavi Kersnikovega imena, omenim prijetno, spodbudno doživetje.

Nedavno, pred kakim mesecem, sem obiskal osnovno šolo v bližnjem Preddvoru. Prisostvoval sem učni uri slovenščine v enem od višjih razredov. Govora je bilo o slovenskih pisateljih — realističnih na splošno, o Janku Kersniku pa še posebej. In glej: prav vsi dečki in deklice, ki so odgovarjali na profesorčina vprašanja, so dosledno in jasno izgovarjali pisateljev priimek pravilno! Niti en sam ni izgovoril Kersnik, vsi so govorili le o pisatelju Krsniku.

Tako se zdi, je ta reč dogmata. Vendar misel nehote raje še drugam: kaj pa priimek Kersnik, ki očitno izvija iz besede Kres? Tega priimka, posebno v okolici Celja, ni tako težko najti.

Vemo tudi za osebno deško ime Kres, Kresek. Naključje pa je še hotelo, da Janeza Krstnika godujemo prav na večer staropoganskega kresovanja! Nova naloga: kaj pa, če Kersniki le niso starodavni Kresniki?

»ROKOVNJAŠKA BABA«

Kot mnogim drugim slovenskim pisateljem, tako je tudi Janku Kersniku vzburkalo domišljijo poslušanje pravljic in povesti že v rani mladosti. Ni pa bila ta pripovedovalka niti mati niti babica ali teta — pri Janku je bila to preprosta žena, hišna dekla Urša Lončarjeva, ki je prepestovala vse otroke brdskega sodnika Josipa Kersnika. Zenička je bila že v Jankovih otroških letih močno priletna, saj se je rodila leta 1795! Bila je domačinka s Prevoj in je še videla v letih svoje mladosti Napoleonove vojake marširati po cesti mimo gradu čez visoke Trojane na Štajersko.

Preživela pa je tudi čase, ko so v bližnjih gozdovih okoli Brda in tja proti Kamniku gospodarili zagonetni rokovnjači. Menda je bila Urša celo v nekakšni zvezi s temi ljudmi. Zato se je na splošno govorilo o njej, da je bila nekoč »rokovnjaška baba«. Seveda so ljudje govorili to bolj potih, da razborita žena tega ne bi slišala!

No, in ta zanimiva stanka je kar nekako gospodarila nad vsemi brdskimi otroci. Njeno zvesto oko je bdelo nad njimi, da se jim ja ne bi kaj zlega pripetilo. Ob deževnih dnevih ali pa v dolgih zimskih večerih so se otroci zbrali okrog nje in jo zamaknjeno poslušali. Znala je pripovedovati stotero in stotero pravljic in vraž, da so se otrokom kar ježili lasje in jih je bilo moč le s silo spraviti spat — tako jih je prevzelo Uršino bajanje. Držala pa se je ženica tudi vseh starodavnih šeg in navad. Tako je vsako leto koledovala in na večer pred praznikom Treh kraljev je pela stare obredne pesmi.

Do smrti je zvesto služila grajskim na Brdu. Umrla je l. 1889 v svojem 97. letu...

PRIJATELJEVANJE Z JURČICEM

Urša Lončarjeva je vedela zlasti dosti pripovedovati o rokovnjačih in prav verjetno je, da so njene besede spodbudile tudi Josipa Jurčiča, da se je lotil povesti o rokovnjačih. V poletnih mesecih l. 1880 je Jurčič namreč dlje časa živel na Brdu kot gost pobratima Janka Kersnika. Gotovo sta staro Uršo oba skupaj poslušala in morda povest o rokovnjačih tudi skupno zasnovala.

Le tako si moremo razlo-

žiti, da je Kersnik po Jurčičevi smrti (l. 1881) tako zlahka in skladno nadaljeval in dokončal Rokovnjače. Jurčič je utegnul napisati le enajst poglavij, ostalih trinajst pa je, delno po prijateljevih beležkah, napisal Kersnik tako, kot bi jih napisal Jurčič sam ali pa še bolj.

Ni pa zgolj naključje, da se najbolj dramatični prizori Rokovnjačev gode v neposredni bližini Brda. Prav tu je v onih časih, ko so pri nas gospodarili Francozje, živel ded Jankove matere doktor Janez Burger. Bil je za ves brdski okraj francoski maire (izg. mér, tj. župan) in prav on se je tačas moral otepati z rokovnjaško madlego. Tudi napad na »francosko kaso« je bil izvršen v skrivnostnem Črnem grabnu, nedaleč od Brda.

Pobudo, pisati o rokovnjačih, pa je utegnul Jurčič dobiti že pri Levstiku, ki v svojem Popotovanju od Liti-je do Čateza pravi med dru-

pak, če se ob tej priložnosti spomnimo tudi na Franca Rajglja — Pacenjka, ki je po tradiciji bil eden od poslednjih gostilniških sogovorcev pesnika Prešerna v Kranju. Pacenjk je bil sicer znan le kot delomržen postopač, a bil je neki silno duhovit in oster v zabavljicah. Pesniku je moral biti nenavadni mož na moč všeč. Menda je bil tudi edini, ki je za pesnikom res iskreno žaloval in zato ni več zdržal v Kranju. Sel je v besniške gozdove in se pridružil rokovnjačem...

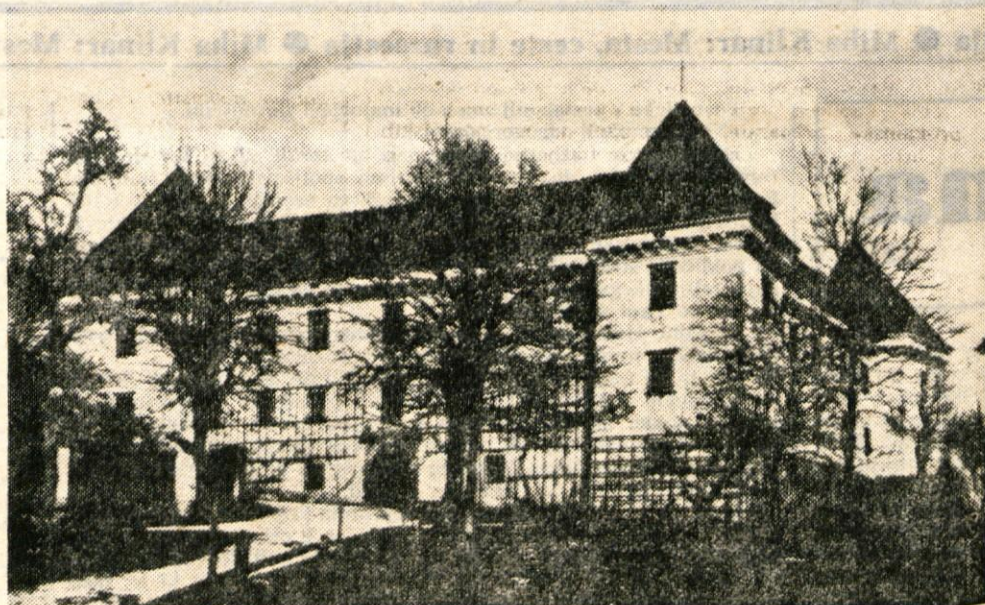
ZGODOVINAR LONČAR

Pripoved o Urši Lončarjevi, ki je prva dramila Kersnikovo pisateljsko fantazijo, nas hočeš nočeš spomni na njene soimenjaka in rojaka, profesorja dr. Dragotina Lončarja, rojenega 5. novembra 1876 na Brdu. Morda sta si bila Urša in Dragotin celo v kakem sorodstvu?

A hotel sem reči nekaj drugega: zaslužni, dosledno napredno misleči zgodovinar dr. Dragotin Lončar je po krivici skoro povsem pozabljen. Spominjam se plemenitega moža kot svojega nekdanjega realnega učite-lja. Bil je nadvse ljubezniv vzgojitelj in požrtvovalen

življenje Slovencev, ki je prvič izšlo l. 1906, drugič pa l. 1921. V njem se je odločno opredelil nasproti liberalizmu, klerikalizmu in socialnim demokratom. Odločil se je za poslednje in bil celo nekaj let uradni izvoljeni predstavnik socialno-demokratske stranke v narodnem predstavništvu. Za izhodišče novega gospodarskega reda je dr. Lončar imel prehod zasebno-pravnih organizacij v javno-pravne. V stari Jugoslaviji je bil neomajen pristajatelj individualnosti slovenskega jezika in avtonomne ureditve. Načeloma pa je bil profesor Lončar že tedaj pre-pričan republikanec. Ko so bili vsi drugi naši brumni politiki še vdani monarhisti...

Podoba moža, za katerega bi res smeli reči, da je s svojim snovanjem pripravil pot današnji socialistični Jugoslaviji, bomo najlaže zaslužili iz naslovov del, ki jih je napisal v svojem življenju. Mimo že omenjene Politične zgodovine Slovencev, naštejmo še sledeča: Ideali vzgoje, Kako je nastalo delavsko gibanje, Pomen in naloga socializma v razvoju človeštva (1904), Napredek in reakcija (1905), Naša narodna vzgoja, Masaryk in Marx

Nekdanji grad Brdo pri Lukovici, rojstni dom pisatelja Janka Kersnika

gim: »...tudi rokovnjači in deseti bratje so narodna lastnina, akoravno zlasti prvih nihče ni vesel.«

Kljub vsesplošnemu odporu in strahu pred rokovnjači pa vendar zasledimo tako pri Jurčiču kot pri Kersniku, vsaj med vrsticami, neko rahlo simpatijo do teh izgubljenec in obupancev.

Kajti nekaka značilna poteza v značaju teh mož je bilo sočutje do revežev in mrznja do bogatih oblastnikov. Taki so bili gorenjski rokovnjači, prav podoben pa jim je bil tudi belokranjski ropar Udmanič in štajerski Guzej. Nič drugačen ni bil Dimež iz Besnice pri Kranju, ki so mu rekli celo »strah kranjske dežele«. Ne bo na-

profesor. Njegova prezanimiva predavanja nas je le malo od njegovih dijakov pozorno poslušalo — kajti profesor je bil majhne postave in močno kratkoviden; zato ni bilo miru pri njegovih urah. Nežrelo poslušalstvo duhu velikega učenjaka pač ni bilo doraslo...

Lončar je bil eden prvih in najbolj vidnih Masarykovih učencev pri Slovincih. Studiral je filozofijo v Pragi, poučeval pa v gimnazijah in re-alkah v Idriji, Ljubljani in Kranju. Dlje časa je bil šef slovenske prosvetne uprave, krajš dobo tudi ravnatelj Narodnega muzeja v Ljubljani.

Njegovo najpomembnejše delo ie vsekakor Politično

(1914), Načrt slovenske socialne zgodovine (1911), Politika in zgodovina (1923) in dr.

Hoteli smo prikazati s temi vrsticami, ki smo jih nekako vsilili v kramljanja o Janku Kersniku, zaslužnega, a današnjemu rodu skoro neznanega misleca, ki je kdaj že razgledal o vprašanjih, ki se nekaterim zde nova, današnja. — Umrl je dr. Lončar 29. julija 1954 v Ljubljani.

Hkrati pa bodi ta kratek zapis droben listič v vencu hvaležnosti, ki jo čutim do nekdanjega svojega ljubeznivega profesorja.

(Nadaljevanje prihodnje sredo)

CRTOMIR ZOREC

Hladnokrvni Angleži

Na neki zelo prometni cesti v angleškem mestu Portsmouthu je neko trinajstletno dekletce klicalo na pomoč, ko so jo neznani moški vlekli v avtomobil in odpeljali. Noben mimoidoči ni deklici prišlo na pomoč, niti si nihče ni zabeležil registrske številke avtomobila. Neki moški je kasneje dejal: »Da, slišal sem, da je dekletce vpilo,

ampak jaz se nisem zmenil za to.«

Kasneje je večina Angležev z malo večjim zanimanjem prebrala poročilo o tem dogodku. Ugrabitev je namreč snemala britanska televizija, ugrabitelji pa so bili policaji. Hoteli so opozoriti javnost na prav vznemirljivo ravnodušnost do zločinov.

Napravili so še drugačne poskuse, ki so jih prav tako kasneje prikazali na televiziji. Gospodinje so spuščale v hišo neznane ljudi, ki so na mesto kovinskih policijskih značk nasili aluminijaste pokrovice steklenic za mleko. Prav tako so dovolile vstop v hišo lažnim delavcem televizijskega servisa tudi gospodinje, ki niso imele televizorja. Ko so jih kasneje v intervjuju spraševali o opreznosti, so prav te trdile, da so zelo zaupljive do neznanih ljudi. Da pa je stvar drugačna, so se prepričale, ko so se videle na televiziji.

Ujeta podmornica

Nenavaden incident se je pripetil v Irskem morju. V ribiške mreže francoske ribiške ladje se je ujela kaj nenavadna riba: ameriška atomska podmornica. Napravila je precejšnjo škodo, saj so se vse mreže pretrgale. Lastnik ladje se je obrnil na ameriško ambasado v Parizu in zahteval, da uvedejo preiskavo in povrnejo škodo.

Ribiška ladja Lorraine — Bretagne je spustila svoje mreže — kot že rečeno — v Irskem morju. Plula je z običajno hitrostjo. Nenadoma pa jo je nekaj ustavilo. Ladja se je začela nevarno zibati, kapitan pa ni vedel kaj storiti. Sele čez čas se je iz vode pokazal temen trup velike podmornice. To je bila atomska podmornica Robert F. Lee iz serije George Washington. Ima 5600 ton, dolga je 115,82 metra, široka 9,65 metra in oborožena s sedemnajstimi raketami tipa polaris.

Kapitan podmornice s posadko stotih mornarjev se je v angleščini prepiral s kapitanom francoske ladje. Tako sta vpila drug na drugega vsak v svojem jeziku ne da bi se razumela. Po tem ogorčenem prepiru je vsak odplul v svojo smer — celih pet ur po srečanju. Francoski ribiči upajo, da jim bo preiskava o tem dogodku prinesla odškodnino za raztrgane mreže.

Tablete mladosti za policaje

Policijski agenti Scotland Yarda bodo v bodoče prejeli mali prokaininske preparate, da bi v službi obdržali kondicijo. Takšne tablete z imenom KH 3 izdelujejo po receptu znane romunske zdravnice Ane Aslan, ki je zaslovela zaradi uspešnega zdravlje-

naj na področju gerontologije. Te tablete prejema že dlje časa okoli tri sto policijskih agentov v zahodni Nemčiji in baje so z rezultati kar zadovoljni.

Te tablete rožnate barve naj bi policajem, ki se bližajo petdesetim letom, pomagale premagati krizo. Ta nastopa navadno prav v teh letih in se kaže kot potrtost in prehitra utrujenost.

Tečaj tišine

Nenavaden uspeh je doživel pisatelj Mark Morris, ko je v Philadelphiji organiziral tečaj tišine. Na tem tečaju se namreč ničesar ne predava, niti ni nobene diskusije. Tečajniki se samo zbero v predavalnici in tam presede celo uro v popolni tišini. Pisatelj pravi, da veliko poslovnih ljudi v večni dirki s časom sploh nima priložnosti uživati tišino. Ob sedenju v popolni tišini pa nedvomno uživajo, saj je tečajnikov vsak dan več.

Preveč živa umetnost

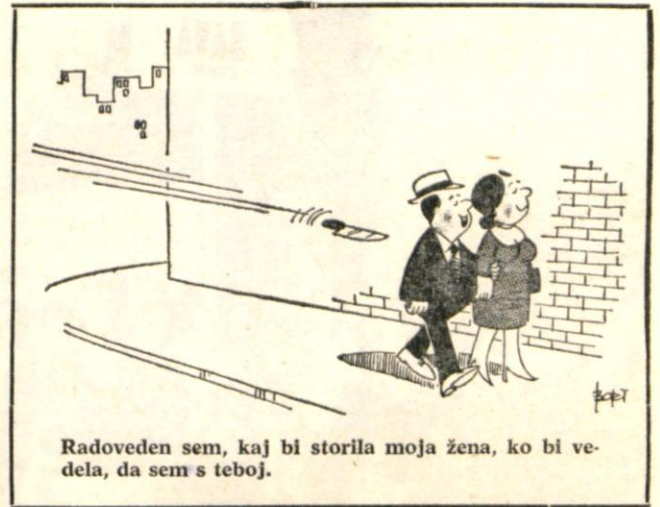
V Rimu so obtožili lastnika neke galerije, da je prodajal javnosti blago, za katero ni imel dovoljenja. Občinski uradnik je namreč opazil med drugimi umetniškimi slikami tudi živega prašička. Prašiček je bil namreč del umetniške kompozicije ameriškega umetnika Richarda

Serre. Sodišče pa je pokazalo veliko razumevanje za sodobno umetnost in lastnika ni obsodilo zaradi nedovoljenega prodajanja živine. Razsodilo je, da lahko umetnik sestavlja svoje delo iz katerihkoli elementov, za katere po svoji umetniški duši meni, da sodijo k sliki.

Sreča v škatlici

Iz Moskve je prišla vest, da bodo mogoče že v kratkem pričeli izdelovati — mogoče celo serijsko — »srečo v škatlicah«. Majhna naprava naj bi preganjala žalost, nezadovoljstvo, tesnobo in podobne občutke. Take poskuse so delali sovjetski nevrologi nekega instituta v Moskvi. Odkrili so namreč, da zelo bla-

gi električni impulzi z močjo 1,5 miliampera neverjetno izboljšajo razpoloženje, če jih s pomočjo enostavnih elektrod pošljemo skozi možgane. Tako se nam obeta, da bomo lahko že v bližnji prihodnosti nosili s seboj majhno napravo na baterije, ki nam bo zdravila slabo voljo s pomočjo elektronike.

Ubogi zmagovalci

V angleškem časopisu Evening Standard se neki bralec tako hudoje: »Minilo je že trindvajset let po padcu nacistične Nemčije. Ampak, kako je to mogoče, da imajo triindvajset let po tem dogodku angleški vozniki avtomobilov manjšo svobodo za

volanom kot pa nemški kolegi. Nemci so izgubili vojno, pa imajo lahko v krvi kar 1,30 promila alkohola. Mi Britanci pa kot zmagovalci v drugi svetovni vojni smemo imeti le 0,80 promila. Če nič drugega, se moramo vprašati sploh o smislu takega vojskovanja.«

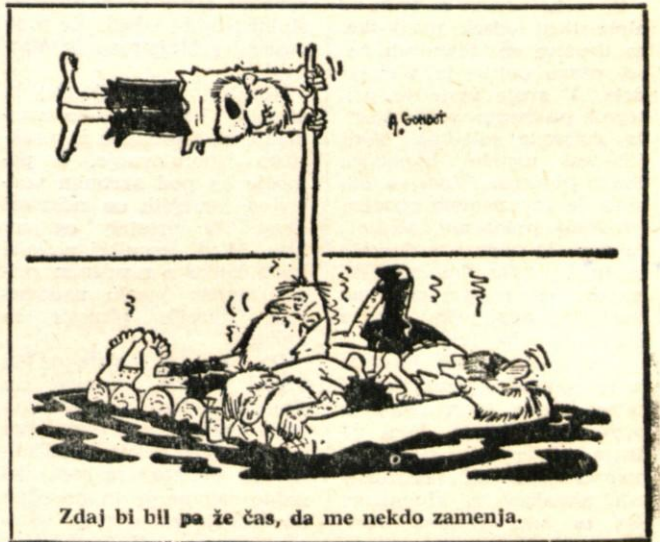
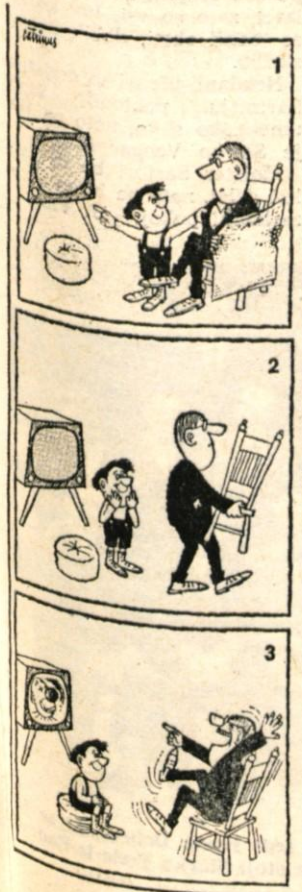
Zverine z oddajnikom

Ris je danes že zelo redka žival in bi ga težko našli kje v evropskih gozdovih. Pred nedavnim pa so v Švici skle-

nili naseliti nekaj risov, ki bi »počistili« ostanke poginulih živali v švicarskih gozdovih. Za vsak primer pa jim bodo okoli vratu pritrili miniaturne radijske oddajnike. Tako bodo lovci vedno vedeli, kje so nevarne zverine.

Ostra stava

Dva strastna kadilca sta v Londonu dala uradno registrirati precej nenavadno stavo. Zavezala sta se, da v treh naslednjih letih ne bosta pokadila niti ene cigarete. Kdor pa bi pokadil v tem času cigareto, bo moral plačati drugemu okoli 12 milijonov v našem denarju. Stavo sta sklenila ameriški režiser John Frankenheimer in Victor Lowdes, direktor nekega londonskega kluba. Izgovorila pa sta si poslednjo cigareto, če bi kdo od njiju moral slučajno stopiti pred puške.

II. gumijada v Borovu

Kot lani v Zagrebu je tudi letos ekipa tovarne »Save« sodelovala na gumijadi — športnih igrah gumarskih

Uspešno delo mladine v Godešiču

Mladina v Godešiču je zelo aktivna na vseh področjih kulturnega, družbenega in športnega udejstvovanja. Prirejajo ples, pomagajo kulturno-umetniškemu društvu v Godešiču, pa tudi na športnih prireditvah jih ne manjka. Večina mladincev je namreč včlanjena v športno društvo Kondor. Društvo so ustanovili prav s pomočjo mladinskega aktiva. Vsako leto mladinski aktiv organizira za prvi maj izlet. Letos so bili na Kališču pod Storžičem.

J. Starman

podjetij iz vse Jugoslavije. Ker je bila ekipa »Save« lani zmagovalec prvega takega tekmovanja, je za letošnji nastop vladalo še posebno veliko zanimanje.

Nastopilo je prek 500 tekmovalcev iz Zagreba, Niša, Rakovice, Pirota, Skopja, Dimitrovgrada, Kranja in Borova. Organizacija tekmovanja je bila zelo dobra, saj so organizatorji imeli na voljo izredno lep športni park z nogometnim stadionom, igrišči za odbojko in rokomet in kegljiščem. Prav nasprotno pa je bilo z nastanitvijo tekmovalcev. Kranjski športniki so prenočevali v nemogočih razmerah, kar je v precejšnji meri vplivalo na končni rezultat.

Po dvodnevni ogorčeni borbi je prvo mesto in prehodni pokal osvojila ekipa »Borova« z minimalno prednostjo pred ekipo »Save«. Ekipe so dosegle naslednje

številu točk: 1. Borovo 184, 2. Sava, Kranj 179, 3. RIS Zagreb 119, 4. Vulkan, Niš 75, 5. Rekord, Rakovica 58, 6. Tigar, Pirota 54, 7. Gazela, Skopje 20 in 8. Dimitrovgrad 17. točk.

V posameznih disciplinah pa so bili najboljši: odbojka (moški): 1. Sava; rokomet (moški): 1. Tigar; šah: 1. Rekord, 3. Sava; namizni tenis (moški): 1. Sava; nogomet: 1. Tigar; namizni tenis (ženske): 1. Sava; rokomet (ženske): 1. Borovo, 2. Sava; kegljanje (moški): 1. Borovo, 2. Sava; kegljanje (ženske): 1. Sava; streljanje: 1. Sava; atletika (moški): 1. Borovo, 3. Sava; atletika (ženske): 1. Borovo, 2. Sava.

Ekipa Save je kot najbolj disciplinirana ekipa na tekmovanju prejela fair play-pokal. Naslednja gumijada bo prihodnje leto v Kranju.

V. B.

V nekaj stavkih

JESENICE — V nedeljo zvečer niso temni oblaki za Mežakljo in Golico obetali prav nič dobrega. Res je okoli osme ure zvečer pričelo močno liti, nato pa se je prek zahodnega dela Jesenic dvakrat po dve minuti vsula kot orh debela toča. Na srečo pa je to trajalo le malo časa, tako da toča ni napravila nobene škode. — B. B.

ZELEZARNA JESENICE — Prejšnji petek je plavški plin v železarni Jesenice povzročil pravi preplah. Nenadoma je začel močno uhajati iz cevovodov, tako da je omamila delavce ki so delali na prostem na vzhodni strani plavžev. Razen tega je plin vdrl tudi v pisarne glavne direkcije in v kadrovske oddelke. Po posredovanju službe za varstvo pri delu in pa gasilcev so se vsi odstranili z ogroženega področja. Cevovod so takoj zaprli. Dokler ne bodo popolnoma uredili te naprave, gasilci neprestano nadzorujejo ozračje okoli plavžev.

Ključavničarska delavnica — kovačnica kadrov

Prejšnjo soboto popoldne so se v Radovljici v gostilni pri Kunstlju sestali nekdanji vajenci, ki so se pri mojstru Sartoriju izučili za ključavničarje. Srečanje je bilo najlepše priznanje mojstru, ki je z lepim odnosom do učencev v obrti ostal letem v lepem spominu.

Mojster Leopold Sartori je prevzel ključavničarsko delavnico v Radovljici po smrti strica 1923. leta. Sam Sartori se je izučil 1917. leta doma pri očetu na Bledu.

V dobi od 1923. leta pa do danes se je pri Sartoriju izučilo 44 fantov ključavničarske obrti. V dolgi dobi 45 let dela se nobeden izmed vajencev ni ponesrečil pri delu, če sem ne štejemo razne manjše praske.

Življenjska pot je nekdanje vajence peljala širom po Sloveniji in so se nastanili v Kopru, Ljubljani, Kočevju, Kranju, Lescah, Radovljici, na Jesenicah itn. Medtem ko mojster Sartori še vedno dela, je njegovih prvih šest vajencev že upokojenih. Nekateri med njimi so mojstri v Verigi Lesce, drugi so mojstri ali ključavničarji v Železarni, trije so direktorji, eden je vodja izobraževalnega centra, drugi so šoferji ali pa pri sorodnih poklicih. Zanimivo je, da je samo eden

izmed izučenih vajencev odprl samostojno ključavničarsko delavnico v Lescah. Osem nekdanjih vajencev je umrlo, dva pa sta v tujini.

Mojster Sartori je primer obrtnika, ki v svoji delavnici ni samo krivil pločevino, temveč je bila njegova delavnica tudi kovačnica kadrov. Sedanja službena mesta nekdanjih vajencev to trditev potrjujejo. Tako mojster kot vsi njegovi vajenci so vedno pripadali naprednim političnim strujam in zato nihče ni sodeloval z okupatorjem, bili pa so v partizanih ali pa preganjani. Tudi Sartori je bil nekaj časa zaprt v Begunjah, nato pa v izgnanstvu na prisilnem delu.

Še enkrat naj poudarim, da je bilo sobotno srečanje priznanje mojstru, ki je s človeškim odnosom vedno osvajal simpatije mladih fantov in jim pomagal doseči življenjski cilj. Sartorijevi učenci so bili vedno in povsod cenjeni kot dobri delavci, zato so vsi, brž ko so se izučili obrti, dobili dobro službo.

Nekdanji učenci so mojstru Sartoriju poklonili lepo umetniško sliko, nato pa jih je Slavko Vengar slikal.

Mojster Sartori bo še dve leti delal, nato pa bo odšel v zaslužni pokoj. J. Vidic

Alpinistični odsek PD Jesenice

Po nekajletnem mrtvilu je alpinistični odsek planinskega društva na Jesenicah našel pravo obliko in vsebino dela. V svoje vrste je pritegnil predvsem večje število delavske mladine. Vodi jih naš uspešni himalajec Pavle Dimitrov. Vodstvo odseka je že sestavilo obsežen program predavanj, tečajev, taborov in odprav v domače in tuje gorske skupine. Trenutno se pripravljajo na dvajseto mladinsko Titovo štafeto z vrha Triglava.

Alpinistični odsek Jesenice je to pomlad organiziral plezalno šolo s teoretičnim in praktičnim delom. Vodi jo Mitja Košir ob strokovni pomoči starejših preizkušenih plezalcev in alpinistov. Da bi bilo njihovo delo kar najbolj uspešno, bodo

navezali stike še z drugimi alpinističnimi odseki, še prav posebej z Mojstrano in Martuljkom.

Nekateri mladi plezalci in alpinisti kažejo veliko zanimanje za teoretično in praktično izobraževanje. S pomočjo in pod skrbnim vodstvom starejših so nekateri mladi že prestali ognjeni krst. Mladi jeseniški plezalci bodo lahko z resničnim prizadevanjem kmalu nadomestili starejše plezalce in alpince.

Ob načrtni, sistematični vzgoji mladih plezalcev in alpincev lahko pričakujemo novo uveljavljanje plezalnega športa med delavsko mladino. Ta pa kaže za sedaj izredno zanimanje in resnično navdušenje za to vrst telesne vzgoje. U. Zupančič

Mojster Sartori in njegovi nekdanji učenci. Z leve proti desni sedi Franc Debevc, ki se je prvi izučil 1923. leta pri Sartoriju, v zadnji vrsti pa drugi z leve stoji Slavko Trelc iz Radovljice, ki se je zadnji izučil pri Sartoriju. — Foto S. Vengar

Večletni naročniki GLASA POZOR!

Glas bo v okviru žrebanja Naročniki žrebajo naročnika pripravil posebno žrebanje za tiste, ki so naročili Glas pred 31. 12. 1950.

Prosimo vas, da nam z dopisnico sporočite:

- a) NASLOV
b) OD KDAJ STE
NAROČENI NA GLAS.

Podatke nam pošljite do 13. maja. Srečni izžrebanec bo prejel hladilnik ZOPPAS (165-litrski). Darovalec je g. Simon Prešeren — trgovec iz Trbiža. Pogoj je lastni prevoz in plačilo carinskih stroškov.

Filmi, ki jih gledamo

Profesionalno posneti **PROFESIONALCI** — Western kot filmska zvrst, ki jo je razvil ameriški filmsko-produktivni aparat, obravnavajo da-

Kino

Kranj CENTER
8. maja amer. barv. VV film DESET ZAPOVEDI, II. DEL ob 16., 18. in 20. uri
9. maja amer. barv. VV film DESET ZAPOVEDI, II. DEL ob 16., 18. in 20. uri
10. maja amer. barv. VV film DESET ZAPOVEDI, II. DEL ob 16. in 18. uri

Kranj STORŽIČ
8. maja amer. barv. CS film PROFESIONALCI ob 16. uri, amer. barv. VV film DESET ZAPOVEDI, I. DEL ob 18. in 20. uri

9. maja amer. barv. CS film PROFESIONALCI ob 16., 18. in 20. uri
10. maja meh. ital. barv. film OBRACUN NA PECOSU ob 16., 18. in 20. uri

Stražišče SVOBODA
8. maja amer. barv. film MAČEK DETEKTIV ob 20. uri

Jesenice RADIO
8. maja italij. film ZAPELJIVKE

Jesenice PLAVŽ
8. maja amer. barv. film OPICJE DELO

9. in 10. maja češki CS film KDO BO UBIL JESSI?

Dovje-Mojstrana
9. maja amer. barv. CS film BITKA V ARDENIH

Kranjska gora
9. maja italijanski film ZAPELJIVKE

Skofja Loka SORA
8. maja jugosl. film SREČNI UMIRAJO DVAKRAT ob 18. in 20. uri

9. maja nemški barv. film NA SVIDENJE NA PLAVEM MORJU ob 20. uri

10. maja nemški barv. film NA SVIDENJE NA PLAVEM MORJU ob 18. in 20. uri

nes številni kritiki in filmski teoretiki ločeno od drugih ustvarjalnih tokov v zgodovini filma. Vzrok tega je svojevrstnost, brezprimernost in specifičnost, kakršne morda nima v resnici prav nobena izmed filmskih smeri, ki so se pojavljale z razvojem filma.

Nemara bo za western najbolj značilna dramaturgija. Ta je izdelana do potankosti, s tipologijo oseb, z okoljem, z vsemi vozlišči in konflikti, ki naj gledalca pripeljejo po najrazumnejši poti od enega trenutka gledanja v drugega. V okviru strogo nenapisanih predpisov, ki omejujejo in obenem označujejo western, so nekateri filmski ustvarjalci našli dokaj široke možnosti izpovedi. Tako je največ dosegel John Ford. Ta se je westerna oprijel, ga doumel drugače kot drugi avtorji, ter posnel nekaj filmov, ki še danes pomenijo kvalitetno najvišje dosežke v ameriški filmski proizvodnji.

Kaže pa, da je bil John Ford izkoristil večino možnosti, ki so mu jo toge značilnosti westerna predpisovale, saj njegovi zadnji filmi ne vnašajo ničesar novega v western.

Druga možnost, ki jo izbirajo režiserji in scenaristi, se ponuja v akcijskem filmu, ki naj bi sicer spominjal na western in ki naj bi se obenem odmaknil od westerna v klasičnem pomenu. To je storil režiser Richard Brooks. Njegov film **Profesionalci** ima pravzaprav vse, kar imajo pravi westerni. Psihologija je omejena na črno-belo slikanje junakov, vzrok konflikta je lepo dekle, največkrat v odločilnih trenutkih odloča spretnost v uporabi pištole, dialogi so konvencionalni, celoten zaplet je povsem jasen in že velikokrat viden na filmskem platnu. Ostane le še spremljanje filmskih igralcev, ki s svežino in pristnostjo svojega igralskega izraza, zabavajo gledalce. No, Brooks je film spretno, profesionalno posnel. **Sprajc**

Naročniki žrebajo naročnike

IZZREBANCI IZ PREJSNIH STEVILK:

Filip Čadež, Franc Preželj, Franc Zupan, Franc Svigelj, Alojz Razinger, Vinko Ušeničnik, Vinko Zuran, Jelka Dolenc, Albin Sodja, Ignac Stular, Stane Sivec, Janez Balanč, Marija Dolinšek, Marija Zibert, Jože Stular, Marija Jelenc, Miha Klopčič, Janko Derling, Zupnijski urad, Franc Znidar, Jože Benedičič, Karol Rotar, Bogomir Rihar, Marija Klanšček, Franc Čebulj, Jožefa Branc, Miro Giacomelli, Mana Jenko, Ivan Blažič, Pavla Naglič, Pavla Blažič, Ivan Šink, Milka Fajfar, Malči Avguštin, Angela Bergant.

Včeraj so naročniki našega časnika izžrebal naslednjih 5 naročnikov

Naročnik Peter Hribar, Tenetiše 12, Golnik je izžrebal naročnico Marijo Klemenc, Mojstrana 180

Naslov naročnika, ki je žrebal

Bobnar Peter, Sp. Brnik 68, Cerklje

Klanjšek Marica, Tupaliče 64, Preddvor

Legat Viktor, Selo 33, Zirovnica

Dolenc Jelka, Senčur 183

Hribar Peter, Tenetiše 12, Golnik

Naslov izžrebanega naročnika

Benedičič Anica, Visoko 43, Šenčur

Markovec Franc, Otoče, p. Podnart

Žerjav Anka, Podkoren 56, Kr. gora

Resman Anton, Praproše 1, Podnart

Klemenc Marija, Mojstrana št. 180

Do 11. maja bomo izžrebal skupno 40 naročnikov in seveda v vsaki številki objavili njihova imena. 15. maja pa bomo naenkrat izžrebal še 40 naročnikov.

Ižrebanih bo torej 80 naročnikov.

Prav tako bomo 15. maja povedali, kakšno presenečenje čaka izžrebanec. Presenečenja so pripravili: Glas, trgovski podjetji Murka Lesce in Živila Kranj ter Avtopromet Kranj.

Še imate čas, da se naročite na Glas in plačate vsaj polletno naročnino. Tudi vi ste lahko izžreban!

V nedeljo v Škofji Loki

Srečanje mladih likovnikov in fotoamaterjev

V počastitev dneva mladosti organizira društvo Ljudske tehnike v Škofji Loki v sodelovanju z Zavodom za prosvetno-pedagoško službo Kranj in Muzejem Škofja Loka srečanje mladih likovnikov in fotoamaterjev Gorenjske. Srečanje bo v nedeljo, 12. maja, v Škofji Loki in bo povezano z ustvar-

jalnim delom na temo Škofja Loka v sliki in fotografiji. Namen srečanja je zblížiti mlade ustvarjalce z Gorenjske, ki bodo pokazali svoje sposobnosti in se pomerili med seboj.

Vse popolne osnovne šole in fotoklubi lahko pošljejo po tri učence. Otvoritev srečanja bo ob 8. uri zjutraj v

avli osnovne šole v Škofji Loki. Od 8.30 do 13.30 bodo mladi ustvarjalci z Gorenjske slikali in fotografirali motive in razne detajle iz Škofje Loke, ki jih bodo sami izbrali. Dela bodo potem pustili organizatorjem in bodo 24. maja razstavljena v galeriji na lškem gradu. Če bo vreme slabo, bo srečanje 19. maja. S. Z.

Vlom v jeseniško banko Okno je bilo odprto

Vlomilec, ki je v noči od 3. na 4. maj vlomil v jeseniško banko, se najbrž ni posebno trudil, da bi prišel v poslopje. Okno v prvem nadstropju, ki gleda na cesto, je bilo na stežaj odprto. Vlomilec pa je poskusil priti v banko z balkona. Na bližnjem gradbišču si je sposodil lestev, da se je po njej povzpел do nekaj več kot pet in pol metrov visokega balkona v prvem nadstropju. S ključavnico se mu ni bilo treba mučiti, saj so bila vrata odklenjena, razen tega pa je bilo tudi bližnje okno samo priprto.

Vlomilec se je sprehodil po vsem prvem nadstropju in pritličju, saj je imel dostop v vse prostore. V direktorjevi sobi v prvem nadstropju se je lotil železne blagajne. Odprl jo je z do sedaj neznanim orodjem. V njej je našel 3800 N din. V pritličju pa je po neuspešnem poskusu, da bi vlomil v podobno blagajno, našel v nezaklenjenem predalu pisalne mize originalni ključ in jo odprl. Tu pa je našel le 310 N din. Trezorja se vlomilec ni lotil, po vsej verjetnosti pa ga tudi ni našel.

V teh železnih blagajnah je bila prav slučajno tako velika vsota denarja. Pred dnevi so namreč pobirali denar za počitniška letovanja. Sicer pa navadno v teh blagajnah hranijo le neznatne vsote, ves drugi denar pa je v trezorju.

Vlomilec je pustil nekaj sledov, ki jih sedaj pristojni organi skrbno preučujejo. Prav tako še ni znano, ali je bila za vlom v blagajne potrebna večja spretost, po čemer se da sklepati na izkušenega vlomilca ali pa amaterja.

Nastalo škodo bo vsekakor nadomestila zavarovalnica. Vprašanje pa je, koliko težav bo imela banka pri uveljavljanju odškodninskega zahtevka, saj so bila odprta oziroma priprta okna prava vaba za zmikavte.

Težko je reči, če bi se vlomilec lotil tega podviga, če bi moral priti v stavbo skozi zaklenjena vhodna vrata. Tako bi bilo več možnosti, da bi ga opazili mimoideci ali miličniška patrulja. L. M.

Kranjčani vedo, kje so bili nekoč označeni prehodi za pešce. Kaj pa drugi? — Foto Perdan

Nesreče zadnjih dni

Po prvomajskih praznikih se je na gorenjskih cestah pripetilo šest prometnih nesreč. Sedem potnikov je bilo ranjenih, med njimi dva otroka.

V petek, 3. maja, ob šesti uri zvečer je na cesti JLA sto metrov pred semaforji nenadoma tekla čez cesto petletna Tatjana Subic. V tem hipu je pripeljal osebni avto KR 134-89, ki ga je vozil Stanislav Rode in deklico zadel. Ranjeno Tatjano so odpeljali v zdravstveni dom.

Istega dne nekaj po osmi uri zvečer je na cesti drugega reda v Gorenji vasi motorist Julijan Seničnik zadel Stanka Marklja, ki se je nenadoma opotekel na sredino ceste.

Na cesti Staneta Žagarja v Kranju je v soboto, 4. maja, osebni avtomobil LJ 336-45, voznik Oto Jereb, zadel šestletno Tanjo Zaplotnik, ki je nenadoma prečkala cesto. Ranjeno deklico so odpeljali v zdravstveni dom Kranj.

Zaradi prehitre vožnje je v nedeljo na cesti prvega reda v Gozd Martuljku zaneslo s ceste osebni avtomobil KR 142-43, ki ga je vozil Rudolf Robič. Avtomobil se je dvakrat prevrnil. Pri nesreči se je huje ranila Darja Robič. Škode na avtomobilu je za 4500 N din.

Zaradi neprimerne hitrosti na mokri cesti je v nedeljo v Dovjem začelo zanašati osebni avtomobil MET-406 D, ki ga je vozil Viktor Naglav iz Kleka pri Trbovljah. Voznik ni mogel obvladati vozila in so se zaleteli v prepust. Pri trčenju sta bili ranjeni oboje sopotnici. Škode na avtomobilu je za 2500 N din. L. M.

Eksplozija v kopalnici

V nedeljo, 5. maja, je močna eksplozija razdejala kopalnico v stanovanju Zvoneta Jelena v Radovljici. Do nesreče je prišlo zaradi tega, ker je 10 cm pod prižgano infra pečjo stala politrška

doza laka za lase. Lak se je segrel in eksplodiral. Razdejana je stena v kopalnici, troje vrat in pohištvo. Stiri najstletna Jelka Jelen, ki se je ta čas kopala v kopalnici, je dobila le lažje opekline.

Prvomajska tekmovanja v Trziču

Tudi letos je občinski sindikalni svet v Trziču organiziral v počastitev 1. maja športna tekmovanja v nogometu, kegljanju in streljanju.

Na nogometnem turnirju so nastopile štiri ekipe. Zmagala je BPT pred Pekom, Tovarno kos in srpov in Prosveto.

Dvajset ekip je nastopilo na kegljaškem tekmovanju v borbenih partijah na kegljišču KK Ljubelj. Zmagala je ekipa BPT.

Ekipa Peko I. je zmagala na strelskem tekmovanju, na katerem je nastopilo 16 ekip. Med posamezniki je bil najboljši M. Rustja pred J. Rustjom in Radonom. -dh

Z a h v a l a

Ob prerani izgubi dragega moža, očeta, brata in strica

Jakoba Rakovca

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje in ga v tako velikem številu sprejeli na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni sosedom, ki so nam stali ob strani v teh težkih trenutkih, g. župniku za ganljive besede in pevskeemu zboru upokojencev iz Kranja. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: žena Kristina, sin Janez, sestra Lucija in drugo sorodstvo.

Goriče, 2. maja 1968

ZAHVALA

Ob smrti našega sinčka, bratca

TOMAŽA ERŽENA

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem, znancem za izraze sožalja, vsem ki so z nami sočustvovali, mu poklonili cvetje ter ga v tako velikem številu sprejeli na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi g. župniku iz Predoselj.

Zalujoča družina Eržen

Zapustila nas je draga

Anica Sever

rojena Bajželj

Pogreb bo v četrtek, 9. 5. 1968, ob 16.30 izpred hiše žalosti, Sitarska pot 4 — Stražišče na pokopališče v Žabnico.

Zalujoči: mož, hčerki, oče, sestra, bratje in drugo sorodstvo

Z a h v a l a

Ob bridki izgubi dragega moža, svaka in strica

Antona Gradišnika

višjega tekstilnega tehnika v pokoju

se iskreno zahvaljujemo sosedom in znancem za izraze sožalja, vsem, ki so sočustvovali z nami in mu poklonili cvetje. Posebna zahvala dr. Hriberniku za požrtvovalno pomoč, č. duhovščini in pevcem.

Zalujoči: žena in sorodstvo

Cenjeni potrošniki!
 Nabavite si pravočasno

VELENJSKI LIGNIT

Se priporoča
 trgovsko podjetje
 KURIVO Kranj
 tel. 21-192

Prodajam

Prodajam 15 m² lepih suhih smrekovih DESK in nedograjeno stanovanjsko HISO, stoječo na 760 m² zemlje v Naklem pri Kranju. Gluhar Stefan, Slov. Javornik, Kosovelova 12, Jesenice 2348

Po ugodni ceni prodajam motorno TRIKOLO, KOZO z mladičem. Alojz Zorko, Tomšičeva 64, Jesenice 2349

Ugodno prodajam 6 tednov stare PRASICKE, Soklič, Potoki 11, Jesenice 3 2350

Prodajam gmajniško SENO. Svetina Julka, Koritno-Bled 2351

Prodajam 3 leta starega VOLA. Robič Vinko, Planina pod Golico 46, Jesenice 2352

Ugodno prodajam 3 nove OSI za krožno žago. Nastran, Rudno 11, Zelezniki 2356

Prodajam SPACEK-furgon in MOPED — tomes-come na nožne prestave. Zeje 16, Duplje 2357

Ugodno prodajam dobro ohranjen TOPOLINO-C. Naslov v oglasnem oddelku 2358

Prodajam 500 kosov monta OPEKE-16, lahke traktorske in vprežne BRANE, ter SVI-NJO, 200 kg težko. Sp. Brnik 68, Cerklje 2359

Prodajam BIKCA, 300 kg težkega. Jama 4, Kranj 2360

Prodajam PRASICKE. (Kodras) Selo 33, Zirovnica 2361

Prodajam dvosedežni MOPED ali zamenjam za karamboliran fiat 750, v zameno vzamem tudi KLEPARSKO ORODJE. Različko doplačam. Košir Valentin, Hotemaže 12, Preddvor 2369

Prodajam PUJSKE, stare 6 tednov. Smokuč, Novak, Zirovnica 2370

Prodajam GUMIVOZICEK (dirca), nosilnost 300 kg. Slibar Jože, Strukljeva n. h. Radovljica 2371

Prodajam dva BIKCA za pitanje. Primožič, Lom 27, Tržič 2372

Prodajam mlado KRAVO, ki bo v kratkem teletila. Kranj, Partizanska 46 2373

Prodajam dobro ohranjen VW z radiom, letnik 1962. Ponudbe poslati v oglasni oddelku 2385

Prodajam VW, Goriče 18, Golnik. Ogled od 14. ure dalje 2374

Prodajam PUCH-ROLER ali zamenjam za MOPED. Naslov v oglasnem oddelku 2375

Prodajam SKODO-1000 MB-1967 z 11.000 km. Informacije: telefon 22-390 in 22-171, Kranj 2376

Kupim

Kupim stare dobro ohranjene PLOHE za opaže. Konjedič starejši, Kranj, Delavska c. 39 2320

Ostalo

Za varstvo otrok v dopoldanskem času iščem upokojenke ali dekle. Naslov v oglasnem oddelku 2339

Oddam KOSNJO 1 ha travnika ali prodajam in UTO za seno. Medja Matevž, Kajuhova 7, Bled (džungla) 2377

Poznana oseba, ki je vzela kolo iz veže Kranj, Titov trg 21, naj ga takoj vrne Voglje 106, Senčur 2378

Iščem PASTIRJA za krave na planino. Plača po dogovoru

ru. Dornik Janez, Podhom 19, Zg. Gorje 2379

MODNO KROJASTVO VIDMAR FRANC obvešča svoje cenjene stranke, da je glavni vhod iz Tomšičeve ulice. Zahvaljuje se za dosežani obisk in se priporoča v bodoče 2380

Veletrgovsko podjetje
 KOKRA — KRANJ
 Komisija za sprejem
 na delo

oglašja
 mesto

ekonomskega tehnika

na upravi podjetja, ki
 obvlada stenografijo in
 strojepisje.

V pošte pridejo tudi
 darjeni začelniki. —
 Ponudbe pošljite na naslov:

Veletrgovsko podjetje
 KOKRA — KRANJ

Obvestilo

Vpisujemo
 v začetne in nadaljevalne
 šiviljske in kuharske te-
 čaje. Prijave sprejemamo
 do 15. maja.

Delavska univerza
 TOMO BREJC
 KRANJ

Prodajam dva PRASICKA po
 25 kg težka. Strahinj 18, Na-
 klo 2362

Prodajam PRASICA od 40—
 50 kg težkega in novo dvo-
 delno OKNO — 132 x 110 cm.
 Predoslje 92, Kranj 2366

Prodajam KRAVO, ki bo v
 kratkem teletila, in garažna
 VRATA. Suha 14, Kranj 2363

Prodajam klavirsko HARMO-
 NIKO. Hribar Peter, Teneti-
 še 12, Golnik 2364

Prodajam zazidljivo PARCE-
 LO v Lescah. Poizve se v
 trafikli avtobusne postaje v
 Radovljici. 2365

Prodajam mladega delavnega
 VOLA, 500 kg težkega. Sr.
 Bela 21, Preddvor 2366

Prodajam malo rabljen GU-
 MIVOZ — 3t. Strahinj 82,
 Naklo 2367

Prodajam ZAGO za obžago-
 vanje lesa — prevozna. Ka-
 lan, Zbilje 35, Medvode 2368

ZIVILSKI KOMBINAT

ŽITO

LJUBLJANA,

delovna enota Gorenjska

OBJAVLJA

za prodajalno na
 na Jesenicah
 naslednja prosta
 delovna mesta:

poslovodjo

Pogoji:

visoko kvalificiran delavec (delavka) trgovske
 stroke z najmanj 2-letno prakso ali kvalificiran de-
 lavec (delavka) z najmanj 5-letno prakso v trgovini
 živilske stroke.

3 prodajalke

Pogoji:

kvalificiran delavec trgovske stroke.

Pismene ponudbe je treba poslati v roku 15 dni po
 objavi v kadrovsko-socialni službi kombinata ŽITO
 Ljubljana, Smartinska 154. K prošnji za zaposlitev
 je potrebno priložiti spričevalo o priznani kvalifika-
 ciji in potrdilo o nekaznovanju ter potrdilo, da
 zoper prošilca ni uveden kazenski oz. drug postop-
 ek.

Prednost za zasedbo prostih delovnih mest imajo
 interesi, ki imajo urejene stanovanjske razmere
 na Jesenicah ali bližnji okolici.

Kot poseben pogoj je poskusno delo, ki traja 2 oz.
 3 mesece.

NEDELJSKI
 PLESNI
 TECAJ

Na željo

večjega števila interesen-
 tov organizira Plesna šola
 začetniški tečaj v nedeljo
 12. 5. 1968 ob 9. uri. Tečaj
 bo samo ob nedeljah od
 9. do 12. ure in se začne le
 ob zadostnem številu pri-
 javljenecv.

Izdaja in tiska CP »Go-
 renjski tisk« Kranj, Ko-
 roška cesta 8. — Naslov
 uredništva in uprave lista:
 Kranj, Trg revolucije 1
 (stavba občinske skupšči-
 ne) — Tek. račun pri SDK
 v Kranju 515-1-135. — Te-
 lefoni: redakcija 21-835.
 21-860; uprava lista, ma-
 looglasna in naročniška
 služba 22-152 — Naročni-
 na: letna 24.—, polletna
 12.— N din. Cena posamez-
 nih števil 0.40 N din —
 Inozemstvo 40.00 N din. —
 Mali oglasi beseda 0,6 do
 1 N din. Naročniki imajo
 10 % popusta. Neplačanib
 oglasov ne objavljamo.

Združite prijetno s koristnim

z GLASOM na počitnice

GLAS, VAŠ SPREMLJEVALEC NA POČITNICAH. PRAVOČASNO
 NAM SPOROČITE VAŠ POČITNIŠKI NASLOV

KADAR POTUJETE NA POČIT-
 NICE, SE SPOMNITE TUDI NA
 VAŠ PRILJUBLJENI ČASOPIS
 GLAS. PRAVOČASNO NAM SPO-
 ROČITE POČITNIŠKI NASLOV

Obvestilo

Turisti, ki potujete skozi
 Kranj na nedeljske izlete
 ali weekende

NABAVITE SI
 MASO
 ZA CEVAPČICE
 ALI RAZNJICE
 in drugo delikatesno
 blago,

katero vam po vaši želji
 in okusu pripravijo v naši
 poslovalnici na Maistrovem
 trgu 7 v KRANJU,

ki je odprta tudi
 ob nedeljah
 in praznikih
 od 6. do 11. ure.
 Priporoča se kolektiv

DE Klavnica
 KRANJ

Prodajam več čebeljih DRU-
 ZIN na AZ satju, plemenske
 ZAJKLJE in zajčke, KOKO-
 SI nesnice (leghorn) in PI-
 SCANCE, Cepen, Zg. Plavž,
 Jesenice 2353

Prodajam DETELJO (lucer-
 no). Voklo 8, Senčur 2354

Prodajam ročno motorno KO-
 SILNICO v dobrem stanju in
 OBRACALNIK za seno. Su-
 ha 25, Kranj 2355

Zlatorogov veleslalom

V Vratih sta v nedeljo SD Jesenice in SK Mojstrana organizirala na ledeniku pod Triglavom tradicionalni Zlatorogov veleslalom. Nastopilo je 90 tekmovalcev od 160 prijavljenih. Med njimi je startalo tudi nekaj tekmovalcev iz Avstrije in Hrvaške. Znani alpinist Klavdij Mlekuš iz Mojstrane je na 1400 metrov dolgo progo z 200 metrov višinske razlike postavil

47 vratic. Startali pa so člani in mladinci.

REZULTATI — člani 1. Kavčič (Enotnost) 1:13,3, 2. Gašperšič (JLA) 1:13,6, 3. Lakota (Jesenice) in Sesserman (ASK Beljak) 1:14,1, 5. A. Klinar (Jesenice) 1:14,5. Mladinci: 1. Majniger (Branik) 1:21,4, 2. Albrecht (Jesenice) 1:21,5, 3. Bedrač (Branik) 1:21,8 itd.

-dh

Po XII. atletskem prvenstvu Gorenjske za člane in članice

Triglav rešuje gorenjsko atletiko

V nič kaj slavnostnem vzdušju je bilo v soboto in nedeljo na stadionu v Kranju XII. atletsko prvenstvo Gorenjske za člane in članice. Tekmovanja, ki je hkrati veljalo kot kvalifikacijsko za atletski pokal Slovenije, se je poleg predstavnikov domačega Triglava udeležilo samo še nekaj članov Partizana iz Kamne gorice, ki je sicer prijavil precej večjo ekipo, potem pa ni v celoti dopotoval v Kranj. Še bolj nerazumljivo pa je, da prvenstvu niso prisostvovali člani drugega atletskega aktiva z Gorenjske — AK Jesenice. Tudi druga društva Partizan (Podnart, Olševek, Radovljica, Križe itd.), ki so doslej redno sodelovala na prvenstvih, se tokrat niso odzvala razpisu Občinske zveze za telesno kulturo Kranj, ki je tekmovanje organizirala.

Mar je to znamenje, da je atletika v drugih gorenjskih krajih popolnoma zamrla. Skrajni čas je, da bi pričeli sanirati nastalo situacijo, v kolikor že ni prepozno. Verjetno so se entuziasti v posameznih krajih utrudili, saj vemo, da so že nekaj let le posamezniki na popolnoma amaterski osnovi vodili atletske akcije. Pomoči in razumevanja je bilo vse premalo ali sploh nič. In žalostne posledice takega stanja smo gledali v soboto in nedeljo na kranjskem stadionu.

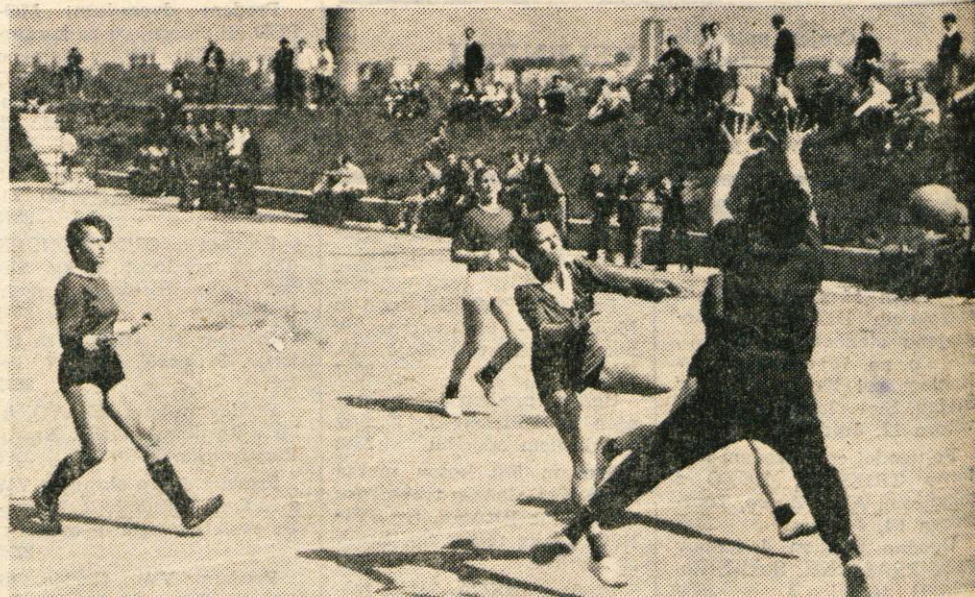
M. Kuralt

Naš komentar Zakaj tekmovati za vsako ceno?

Medtem ko po eni strani ugotavljamo razveseljivo napredek nogometašev Triglava v letošnjem spomladanskem prvenstvu, saj kar pridno nabirajo točke in so se že usidrali na četrto mesto na lestvici republiške lige, pa moramo žal grajati nogometaše Naklega. Lani so bili prvaki Gorenjske, v letošnji sezoni pa so prvenstvo vzeli dokaj neresno. Krepko so na dnu lestvice in bi bil že skrajni čas, da bi vodstvo nogometne sekcije Partizana v Naklem in nogometna podzveza Gorenjske primerno ukrepala in krivice tudi kaznovala. V nedeljskem kolu gorenjske nogometne lige se je namreč tekma Kranj : Naklo v Stražišću začela z določeno zamudo, ker so morali sodnik in igralci Kranja potpežljivo čakati, da se je končno zbralo osem igralcev Naklega, da so po pravilih nogometne igre lahko začeli s prvenstveno tekmo. Toda igrali niso niti dvajset minut, ko se je eden izmed teh osmih igralcev poškodoval in je moral zapustiti igrišče. Spet je nastopilo mučno čakanje, ko »vodstvu« NK Naklo ni uspelo dobiti še enega igralca, da bi lahko po predpisih nadaljevali tekmo. Ker jim to ni uspelo, je sodnik tekmo pri stanju 1:0 za Kranj zaključil.

Ta neresnost v vrstah nogometašev Naklega pa ni bila tokrat prvič zabeležena. Pravijo, da so že večkrat igrali tekme gorenjske lige z osmimi ali devetimi igralci, ker težko zberejo na tujem igrišču vseh enajst igralcev. »Nas je premalo za igro,« sami priznajo, kljub vsemu pa iz nedelje v nedeljo še naprej tekmujejo za vsako ceno, čeprav dosegajo visoke poraze, kar pa ni nič čudnega ob takšni neresnosti moštva, ki pa je še pred letom predstavljalo vrh kvalitete v gorenjski nogometni ligi. Čudni preobrat, kajne! Ker so tu vmes tudi sredstva, ki jih daje družba, je prav, da obsodimo takšno dejanje nakelskih nogometašev v letošnjem prvenstvu v gorenjski nogometni ligi.

J. J.

Na nedeljski telmi ženske slovenske rokometne lige so rokometnišice Sele v gorenjskem derbiju slavile visoko zmago nad Kranjem in tako potrdile njihovo uvrstitev pri vrhu republiške lestvice.

XII. atletsko prvenstvo Gorenjske Samo dva atletska kluba

V soboto in nedeljo je bil kranjski stadion prizorišče XII. atletskega prvenstva Gorenjske za članske kategorije. Žal je bila udeležba tokrat zelo skromna, saj so nastopili samo predstavniki kranjskega Triglava in nekaj članov iz Kamne gorice.

Med kopicco poprečnih rezultatov so izstopali tekmovalci v troskoku, skoku s palico ter metu diska in kladiva. Pri ženskah razen teka na 200 metrov nismo zabeležili nobenega pomembnejšega rezultata. Ponovno pa velja omeniti vedno boljše in zelo perspektivno pionirko Klemenčevu, ki bi ob rednem tre-

ningu lahko pripravila še marsikatero prijetno presenečenje.

REZULTATI — moški: 100 m — Starman 11,5, Globočnik (KG) 12,0, Lojč 12,1; 200 m — Milek 23,4, Starman 24,1; 400 m — Marn 52,4, Žumer 52,7, Kalan (KG) 54,1; 800 m — Žumer 1:58,8, Tepina 2:09,8, Ogorevec 2:10,0; 1500 m — Hafner 4:08,9, Tepina 4:27,6, Kuhar 4:30,6; 5000 m — Hafner 15:59,5, Govekar 18:28,2; 10000 m — Eržen (KG) 36:56,3, Govekar 38:35,3, Bokal 40:32,0; 110 m ovire — Milek 15,8, Pirjevec 16,2, Konc 17,8; 400 m ovire — M. Kleč 59,1, J. Kleč 60,9, Marn 61,1; 4x100 m — Triglav I 45,5, Triglav II 48,6; 4x400 m — Triglav I 3,45,3, Triglav II 3,55,4; višina — Milek 190, Krumpak 175, Prezelj 170; daljina — Hočvar 579, Čuš 563, Faganel 549; troskok — Prezelj 13,98, Milek 13,81, Hočvar 12,85; palica — Konc 380, Mokič 365, Pajk 320; krogla — Pajk 13,00, Osterman 12,39, Konc 12,12; disk — Konc 40,22, Pajk 38,60, Osterman 37,40; kopje — M. Fister 58,10, Pajk 50,89, Mežek 50,39; kladivo — Pristov 40,41, Prezelj 31,39, Napast 25,76;

ženske — 80 m ovire — Vidovič 13,4, Osovnikar 14,7; 100 m — Klemenc 13,1, Bizjak 13,3, Habjan 15,2; 200 m — Osovnikar 26,1, Bizjak 27,0, Klemenc 27,2; 400 m — Pušavec 66,4, Kovič 72,3; višina — Klemenc 140, Pušavec 130, Trček 130; daljina — Osovnikar 4,90, Habjan 4,11, Pušavec 4,02; krogla — Habjan 7,78;

disk — Knaubert 23,23, Krpan 20,96; kopje — Farčnik 24,90; 4x100 m — Triglav I 52,1.

M. Kuralt

Šport v kratkem

NOGOMET — V nedeljo je kranjski Triglav premagal Novo Gorico z 2:1 (0:0) in se zaradi tega pomaknil na lestvici za eno mesto višje ter trenutno zavzema četrto mesto. V zahodni conski ligi pa je Kamnik doživel poraz v Litiji s 3:5 (1:2) in je še vedno na desetem mestu.

ROKOMET — Gorenjski predstavniki v republiški ligi so v nedeljo igrali takole: Slovan : Tržič 19:16 (11:8), Kranj : Selca 8:21 (3:11). Tekma Storžič : Steklar pa je bila preložena na nedeljo, 12. maja.

ODBOJKA — Odbojkarji Triglava so v nedeljo letos prvič zmagali. V Kamniku so s 3:1 odpravili domače moštvo. Uspeh pa so zabeležili tudi Jeseničani, sicer po trdi borbi, ko so s 3:2 v Črnučah premagali Savo.

STRELJANJE — Na republiškem prvenstvu za Zlato puščico je Kranjčan Vinko Freljih že drugič osvojil to lovriko.

Franci Hafner (AK Triglav) je letos že v dokaj dobri formi in je zmagal pred dnevi na uličnem teku v Skofji Lopi, v nedeljo pa je osvojil prvo mesto na gorenjskem atletskem prvenstvu za člane v teku na 1500 metrov.